

Biblioteca populară a Asociațiunii „Astra“.

Anul al 29-lea.

Nr. 248.

1938

Din vieața sfinților.

**Vieața celui dintre sfinți a părintelui nostru
Ioan Gură de aur, patriarhul Constantinopolului.**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Publicație periodică a „Asociațiunii“.

**Editura Asociațiunii „Astra“, Sibiu, Strada Șaguna 6.
Tiparul Institutului de arte grafice „Daeta Traiană“, s. a., Sibiu.**

Prețul 5 Lei.

**„Asociațiunea pentru literatura Română
și cultura poporului român“, „ASTRA“.**

Intemeiată în 1861.

**PREȘEDINTE DE ONOARE:
M. S. Regele CAROL II.**

**Președinte activ:
Dr. Iuliu Moldovan.**

**Vice-președinte:
Dr. Gh. Moga.**

**Vice-președinte:
Dr. Gh. Preda.**

**Vice-președinte:
Dr. Sabin Eșușianu.**

Comitetul central al „Asociațiunii“ numără 50 de fruntași din toate părțile societății românești.

**E datoria fiecărui bun
român să sprijinească „Aso-
ciațiunea“, cefind publicațiile
ei și înscriindu-se de membru.**

Taxele de membru sunt următoarele:

Membru fondator al Casei Naționale, odată pentru totdeauna.	Lei 5000.—
Membru fondator al „Asociațiunei“, odată pentru totdeauna.	„ 1000.—
Membru pe viață al „Asociațiunei“, odată pentru totdeauna.	„ 500.—
Membru activ al „Asociațiunei“, anual	„ 30.—
Membru ajut. al „Asociațiunei“, anual	„ 10.—

Biblioteca populară a Asociațiunii „Astra“.

Anul al 29-lea.

Nr. 248.

1938.

Din vieața sfinților.

**Vieața celui dintre sfinți a părintelui nostru
Ioan Gură de aur, patriarhul Constantinopolului.**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BCU Cluj-Napoca

RBCFG201504399

Publicație periodică a „Asociațiunii“.

**Editura Asociațiunii „Astra“, Sibiu, Strada Șaguna 8.
Tiparul Institutului de arte grafice „Dacia Trătană“, s. a., Sibiu.**

Prețul 5 Lei.

Luminătorul și dascălul lumii, stâlpul și întărirea bisericii, propoveditorul pocăinței, sfântul Ioan Gură-de-Aur, s'a născut în Antiohia Siriei, din părinți necredincioși, cari se țineau de credința cea elinească, însă slăviți și bogați. Tatăl lui era Voevod și se numea Secund, iar mama sa Antusa. Când a venit în vârstă, a fost dat de părinții săi la învățătura înțelepților elinești, lui Libante sofistul și lui Andagratie filosoful. Și fiind încă tânăr, a început a pricepe mai bine decât cei bătrâni, înțelepțindu-l pe el Duhul Sfânt. Pentrucă el cunoscând pe unul adevăratul Dumnezeu, pe Ziditorul tuturor, a lăpădat credința elinească și alergând la preasfințitul Meletie, care păstorea în acea vreme biserica Antiohiei, a primit dela dânsul sfântul botez. Iar după aceea, a voit preabunul Dumnezeu, de a lumina și pe părinții lui cu lumina sfintei credințe, nelăsându-l a rătăci în întunerecul ne-

credinței, pe acela care au născut pe un luminător ca acesta. Iar după primirea sfântului botez, Voevodul Secund, tatăl sfântului Ioan, viețuind nu multă vreme, s'a dus către Domnul, la cea mai bună viață. Și Antusa, muma sfântului Ioan, a rămas văduvă foarte de tânără, având mai puțin de douăzeci de ani dela nașterea sa. După aceasta sfântul Ioan ajungând la vârsta de optsprezece ani, s'a dus la Atena și în scurtă vreme a covârșit cu înțelepciunea pe cei mai vârstnici decât el și pe mulți filosofi care erau acolo. Pentru că el primind toate învățăturile cărții elinești, s'a făcut filosof ales și orator cu cuvânt prea dulce. Acolo în Atena avea protivnic pe un filosof cu numele Antimie, foarte zavistnic, care pizmuind mărirea lui, nu-l tubea, el zavistula asupra lui, grăind de rău despre dânsul. Pe acest filosof, sfântul Ioan l-a învins înaintea tuturor cu cuvinte înțelepte și de Dumnezeu insuflate, apoi l-a adus la credința în Christos și în acest chip, împreună cu dânsul și pe alți mulți. Astfel, când Antimie disputa cu sfântul Ioan, a început a grăi cuvinte de hulă asupra Domnului nostru Isus Christos; atunci îndată a

venit asupra lui un duh necurat și a început a-l munci pe el; așa că Antimie căzând la pământ, se tăvălea și își întorcea ochii și gura și scotea spume din gura lui. Toți cei ce erau de față, s'au spălmântat foarte și mulți fugeau de frică. Apoi au rugat pe sfântul Ioan, ca să miluiască pe cel îndrăcît și să-l vindece. Iar sfântul a răspuns: „De nu se va pocăi și de nu va crede în Christos Dumnezeu, pe care l-a hultit, nu se va vindeca“. Și îndată Antimie a strigat, zicând: „Mărturisesc că nu este alt Dumnezeu, nici în ceru, nici pe pământ, afară de cel creștinesc, în care crede preaințeleptul Ioan“. Acestea zicând el, a ieșit dintr'ânsul duhul cel necurat și a stătut pe picioarele sale sănătos. Și tot poporul, văzând o minune ca aceasta, a strigat: „Mare este Dumnezeul creștinilor, care face astfel de minuni“. Iar sfântul Ioan, certându-l pe el, ca să nu mai hulească pe Fiul lui Dumnezeu și învățându-l credința cea adevărată, l-a trimis la episcopul cetății. Atunci Antimie s'a botezat împreună cu toată casa sa și mulți din cetățenii cei cinstiți au crezut în Christos și s'au botezat. Iar episcopul, înștiințându-se, că prin Ioan s'a făcut

una ca aceasta, adică întoarcerea elenilor către Christos, a gândit să-l sfințească spre slujba bisericii și să-l țină în Atena, pentru ca să primească după dânsul scaunul arhieresc, fiindcă el acum îmbătrânise. Dar înțelegând aceasta fericitul Ioan, s'a dus de acolo pe ascuns și a venit în patria sa, în Antiohia. Și trecând cu vederea toată deșertăciunea lumii acestelo, măritia cea deșartă și mândria vieții, a cugetat să primească viața monahicească cea smerită și în chip îngeresc să slujească lui Dumnezeu, având îndemnător spre aceasta pe un prieten al său de aproape, cu numele Vasilie, care era din neam tot din Antiohia, cu care crescând împreună și învățând tot la același dascăl, aveau mare dragoste unul de altul, pentrucă erau amândoi de acelaș obicei și de un suflet. Acel Vasilie, îmbrăcându-se mai întâi în chipul călugăresc, sfătui și pe Ioan, prietenul său, ca să-și aleagă această viață, al cărui sfat bun ascultându-l Ioan, voi îndată să meargă la o mănăstire și să se facă monah, dar a fost oprit de mama sa până la o vreme, pentrucă ea, înțelegând scopul fiului său Ioan, a început cu lacrimi,

a grăi către dânsul: „O fiule! eu nu m'am veselit mult împreună cu tatăl tău, dela a cărui moarte tu ai rămas orfan, iar eu văduvă, căci așa a voit Dumnezeu. Și nimic n'a putut să mă înduplece către a doua nuntă, spre a aduce un alt bărbat în casa tatălui tău, ci am trecut prin vijorul nevoilor și prin focul văduviei, cu purtarea de grije a lui Dumnezeu. Și răbdând toate cu ajutorul Lui, m'am mângălat cu privirea feței tale, cea asemenea cu fața tatălui tău, simțind mare ușurare. Apoi averea tatălui tău, n'am prăpădit-o, în nevoia văduviei, ci am păstrat-o întreagă, spre trebuința vieții tale. Deci, te rog, fiule, nu mă arunca în a doua văduvie. Și tânguirea ce mi s'a mai potolit după tatăl tău n'o mai înol iarăși prin plecarea ta; ci așteaptă moartea mea, pe care o dorește să fie degrab, iar după ce mă vei îngropa lângă oasele tatălui tău, atunci vei face, cum vei voi. Acum însă rabdă puțin și rămâi împreună cu mine, până când sunt între cei vii“. Acestea și alte asemenea, grăind maica către Ioan, l-a înduplecat să nu o lase. Într'acea vreme a venit în Antiohia Zidon, patriarhul Ierusalimului. Acela a făcut pe sfântul

Ioan anagnost (cetef) și a petrecut într'acea rânduială trei ani.

După aceasta a murit malcă-sa, pe care îngropând-o, îndată a împărțit toată averea celor ce le trebuia, iar robilor și roabelor le-a dăruit libertatea. Apoi, lăsând toate ru-dele sale și pe prieteni, s'a dus la o mănăstire și s'a făcut monah, slujind Domnului ziua și noaptea în multe osteneli și nevoințe. Acolo a scris și cărți, pentru preoți și pentru smerenia inimii, cum și o epistolă către Teodor, monahul cel căzut, plină de mult folos, pentrucă avea dela Dumnezeu darul învățării și darul Sfântului Duh, care a lucrat prin apostoli și care s'a descoperit unuia din monahii cei nevoitori, cu numele Isthie, care viețuia într'aceeași mănăstire, acesta fiind bătrân și desăvârșit întru bunătăți, era mai înainte văzător. El într'o noapte nedormind și rugându-se, a fost răpit cu mintea și a văzut o vedenie ca aceasta: Două bărbați luminați, pogorându-se din ceriu, îmbrăcați în haine albe și strălucind ca soarele, au intrat la fetețul Ioan, unde își făcea rugăciunile sale: unul dintr'ânși ținea o hârtie scrisă, iar altul niște chet. Dar Ioan, văzându-l

pe dânșii, s'a temut și s'a închinat lor până la pământ. Iar ei, luându-l de mână, l-au sculat, zicând: „Nădăjduște și nu te teme“. Dar Ioan a zis către dânșii: „Cine sunteți voi, domni mei?“ Iar ei l-au răspuns: „Nu te teme, bărbatul doririlor celor bune, noule Danile, întru care bine a voit a locui Duhul cel Sfânt pentru curățenia inimii tale, pentru că suntem trimiși la tine de marele învățător și Mântuitorul nostru Isus Christos“. Zicând acestea, cel dintâi, întinzându-și mâna, i-a dat hârtia, zicând: „Primește hârtia aceasta din mâna mea, că eu sunt Ioan, cel care m'am răzimat de pieptul Domnului la cina cea de taină și de acolo am scos dumnezeieștile descoperiri. Domnul îți dă și ție a cunoaște toate adâncurile înțelepciunii, pentru ca să hrănești pe oameni, nu cu învățătura hranei celei trecătoare, ci ca să astupi cu cuvintele tale gurile ereticilor și ale iudeilor, cari grătesc fărădelege asupra Dumnezeului nostru“. Apoi, întinzând și celalaltă mâna, i-a dat cheile zicând: „Primește acestea, căci eu sunt Petru, căruta îmi sunt încredințate cheile împărăției și îți dă și ție Domnul cheile sfintelor biserici și pe care

îl vei lega să fie legat și pe care îl vei des-
 lega să fie deslegat“. Iar fericitul Ioan, iarăși
 plecându-și genunchii, s'a închinat lor, zi-
 când: „Cine sunt eu, ca să îndrăznesc a
 primi și a purta niște slujbe mari și înfrico-
 șate ca acestea, fiind păcătos și mai prost
 decât toți oamenii?“ Iar sfinții apostoli cari
 se arătaseră, iarăși luându-l de mâna cea
 dreaptă, l-au ridicat, zicând: „Stăi pe pi-
 cloare, îmbărbătează-te și te întărește și fă
 cele poruncite ție: apoi nu tăinuî darul cel
 dat ție de la Domnul nostru Isus Christos,
 spre sfințirea și întărirea norodului Său,
 pentru care și-a vărsat sângele ca să-l mân-
 tuiască din înșelăciune. Grățește cuvântul lui
 Dumnezeu fără îndoire, adu-ți aminte de
 Domnul care a zis: „Nu te teme, turmă mică,
 căci a binevoit Tatăl vostru a vă da vouă
 împărăția“. Deci și tu, nu te teme, pentrucă
 a binevoit Christos, Dumnezeul nostru, a sfinți
 prin tine multe suflete și a le aduce la cu-
 noștința Sa. Și o să ai multe nevoi și năca-
 zuri, pentru dreptate, dar să rabzi ca un
 diamant tare, pentrucă așa vei moșteni îm-
 părăția lui Dumnezeu“. Acestea zicând, l-au
 însemnat cu semnul crucii și, dându-l să-

rufare întru Domnul, s'au dus. Cuvtosul Isihie, văzând aceasta, a spus și altor frați Iscusiți și acela se minunau, slăvind pe Dumnezeu. Apoi Isihie le-a poruncit ca să nu spue altora, ca nu cumva să afle Ioan și să se ducă dela dânsii și astfel să fie lipsiți de viețuire împreună cu acest mare plăcut al lui Dumnezeu. Iar fericitul Ioan, nelenevindu-se nici de mântuirea sa, nici de a altora, se ostenea în lucru și în cuvânt, bine nevoindu-se, cum și pe alții învățându-i la aceasta; apoi și pe cei leneși deșteptându-i, ca să alerge către ceriu, omorându-și trupurile lor și supunându-le duhului. După aceea fericitul a făcut multe minuni, ostentindu-se în mănăstire, cu plăcere de Dumnezeu.

Unui bărbat din Antiohia, care era bogat și de bun neam, i se bolnăvise jumătatea capului, încât, de mare durere, i-a ieșit ochiul cel drept; și, dând multă avere la doftori Iscusiți, n'a aflat folos dela ei. Acela, auzind de sfântul Ioan, a venit la dânsul în mănăstire și apropiindu-se, a îmbrățișat picioarele lui, sărutându-le și cerând tămăduire. Iar sfântul a zis: „Niște boale ca acestea vin oamenilor pentru păcatele lor și pentru îm-

pușinarea credinței cătră Christos ; deci, dacă crezi din tot sufletul tău, că Christos este puternic a te vindeca și dacă te vei depărta dela faptele rele, apoi vei vedea slava lui Dumnezeu“. Omul a răspuns : „Crez, părinte și voiu face toate, ce-le ce-mi vei porunci“. Acestea zicând, a apucat haina fericitului Ioan și a pus-o pe capul său și pe ochiul cel bolnav“. Atunci îndată a încetat durerea, s'a așezat ochiul la locul său, precum era întâi și s'a făcut sănătos, ca și cum n'ar fi fost niciodată bolnav ; apoi s'a dus la casa sa, slăvind pe Dumnezeu. Așisderea și un alt om cu numele Arhelae, care era mai marele cetății Antiohiei, având lepră pe fruntea sa, a alergat la sfântul Ioan, cerând tămăduire. Și învățându-l sfântul din destul, l-a poruncit să se spele pe frunte cu apă, din care beau frații în mănăstire. Și aceasta făcând, îndată s'a curățit de lepră și, lăsând lumea, s'a făcut călugăr. Un altul cu numele Euclie, având ochiul drept orb din copilărie, a venit la mănăstirea aceea, unde petrecea fericitul Ioan și a primit acolo chipul monahicesc. Aceluta sfântul Ioan l-a zis : „Frate, Dumnezeu să te tămăduiască pe tine și să-ți

lumineze ochii cei sufletești și trupești“. Acestea zicând sfântul, îndată s'a deschis ochiul celui orb și vedea luminat, ceea ce văzând frații, se minunau și ziceau : „Cu adevărat, Ioan este robul lui Dumnezeu și Duhul Sfânt vicleștește întru dânsul“.

O femeie cu numele Christina, fiind de mult bolnavă, a rugat pe bărbatul său, ca s'o ducă la sfântul Ioan și, așezându-l pe dobitoac, a mers cu dânsa la mănăstire, apoi lăsându-o la poartă, a intrat singur la sfântul, rugându-l să tămăduiască pe femeie de neputința ei. Iar Ioan a zis bărbatului acela : „Mergi și spune soției tale să înceteze cu răutatea năravului său și cu asprimea ce o are asupra slugilor și a slujnicilor, știind că și ea este făcută din aceeași tină; apoi să se îngrijească de sufletul său, dând milostente săracilor și nelăsând rugăciunile ce se cuvine a face; după aceea să vă înfrânați și să vă păziți întru curăție în zilele cele sfinte și în cele de post, căci Dumnezeu îți va da tămădure“. Deci, mergând bărbatul, a spus femeii sale cele ce auzise dela sfântul; iar ea a făgăduit cu toată osârdia, că va păzi toate cele porun-

cite, până la răsuflarea ei cea mai de pe urmă. Apoi s'a întors bărbatul la sfântul, spunându-i făgăduința femeii sale. Atunci sfântul a zis: „Mergeți cu pace, căci acum a tămăduit-o pe ea Domnul“. Și ducându-se bărbatul, a aflat pe femeia sa tămăduită; apoi s'au întors la casa lor cu bucurie, slăvind pe Dumnezeu.

Într'acea vreme era în părțile acelea un leu foarte cumplit, care vătăma pe oameni și pe dobitoace. Și de multeori se aduna norodul cu arme și cu săgeți, pândind să-l ucidă; dar nimic nu foloseau, căci hiara, ieșind din dumbravă, năvălea asupra lor cu turbare și pe mulți dintr'ânșii îi sfășta, iar alții abia scăpau răniți; pe alții, răbindu-l, îi ducea vii în culcușul său și acolo îi mânca. Pentru aceasta norodul a vestit pe sfântul Ioan și l-a rugat ca să le ajute cu rugăciunile sale. Iar el le-a dat o cruce de lemn, poruncindu-le să o înfigă la locul de unde tесе hiara. Deci mergând au înșipt crucea acolo, după porunca sfântului și s'au dus. Iar după câteva zile, văzând norodul că nu se mai arată hiara, au mers la cruce și au aflat pe leu zăcând mort; apoi s'au bucurat,

pentru că puterea crucii și rugăciunile sfântului a omorât hiara.

Sfântul Ioan a petrecut în acea mănăstire patru ani. Apoi, dorind o viață mai liniștită, s'a dus pe ascuns de acolo în pustie și aflând o peșteră, s'a sălășluit într'ânsa și a petrecut acolo doi ani, viețuind singur, numai cu Dumnezeu. Iar după doi ani a răcit și s'a îmbolnăvit așa de rău, încât acolo nu-l era cu putință a se căuta de boala sa. Deci, pentru această pricină, a fost silit a lăsa pustia și a mers în cetatea Antiohiei, venind la limanul cel bisericesc. Aceasta a fost o dumnezeiască rânduală și purtare de grije pentru biserica lui Dumnezeu, ca să nu fie un luminător ca acesta ascuns sub obroc, în pustie și în peșteră, ci să lumineze tuturor în sfeșnicul bisericii. Deci a binevoit Dumnezeu, ca Ioan să se bolnăvească și astfel să-l scoată din pustie și dela petrecerea cea împreună cu hiarele, la viețuirea sa împreună cu oamenii; pentru ca nu numai lui, ci și altora să fie de folos. Venind fericitul Ioan la biserică, sfințitul patriarh Melette, l-a primit cu bucurie și l-a dat loc de odihnă, poftindu-l să petreacă cu dânsul împreună;

apoi în scurtă vreme l-a hirotonisit diacon și a petrecut întru acea slujbă cinci ani, împodobind biserică lui Dumnezeu cu chipul vieții sale cea plină de fapte bune și cu scrierile cele de suflet folositoare. După aceasta, sfântul Melette s'a dus la Constantinopole, pentru alegerea ca patriarh a sfântului Grigore de Nazianz și acolo s'a săvârșit întru Domnul. Iar Ioan auzind de moartea patriarhului său, îndată a lăsat Antiohia și s'a dus la mănăstirea în care petrecuse mai înainte. Atunci monahii s'au bucurat mult pentru venirea lui Ioan și au făcut praznic duhovnicesc, primind dela dânsul obișnuitele învățături; apoi fericitul a petrecut acolo trei ani, în liniște cu plăcere de Dumnezeu.

Primind Flavian scaunul bisericii Antiohiei și într'o noapte, stând la rugăciune, i s'a arătat îngerul Domnului, care i-a zis: „Dimineață să mergi în mănăstirea în care petrece plăcutul lui Dumnezeu Ioan și să-l aduci pe el de acolo în cetate și să-l hirotonești preot, pentru că este vas ales și vrea Dumnezeu ca printr'ânsul să se întoarcă dela rătăcire mult norod“. Într'aceeași vreme s'a

arătat îngerul și sfântului Ioan, pe când își făcea în chilie rugăciunile cele de noapte, poruncindu-i să meargă împreună cu Flavian în cetate și să primească dela dânsul hirotonia. Deci, făcându-se ziuă, a venit patriarhul la mănăstire și fericitul Ioan a ieșit întru întâmpinarea lui cu toți călugării; apoi închinându-se, l-au dus pe el în biserică cu cinstea ce i se cuvenea, iar el l-a binecuvântat. Apoi sfârșind patriarhul sfânta liturghie, l-a împărtășit pe toți cu dumnezeieștile taine; și, dând fraților binecuvântare, a luat pe Ioan și l-a dus în cetate. Iar monahii toți se tânguiau pentru despărțirea de Ioan. Iar a doua zi, sosind vremea hirotoniei, când a pus patriarhul mâna sa pe capul lui Ioan, îndată s'a arătat un porumbel alb foarte luminat, sburând pe deasupra capului sfântului. Aceasta văzând patriarhul Flavian și toți cei ce erau împreună cu dânsul, s'au înspăimântat și s'au minunat. Apoi a străbătut vestea despre acea minune în toată Antiohia, prin cetățile cele de împrejur și în toată Siria, încât toți cei ce auziau, ziceau întru inimile lor: „Ce poate fi aceasta, că iată s'a arătat peste dânsul mărtrea Domnului!“ Deci

sfântul Ioan, fiind hirotonisit preot, a început mai cu stăruință a se îngriji de mântuirea sufletelor omenești, adeseori învățând pe norod în biserică; de care lucru se mira foarte tot norodul Antiohiei și lăuda pe fericitul, căci mai înainte de dânsul, pe nimeni n'a văzut în cetatea aceea, nici a auzit cândva să propovăduască cuvântul lui Dumnezeu pe de rost, fără carte sau scrisoare; ci el a fost mai întâi între dânsii, cel mai vestit propovăduitor. Și astfel de cuvinte ieșeau din gura lui, încât toți cei ce îl ascultau, nu puteau să se sature de vorbele lui cele dulci. Pentru aceea, mulți din cei ce scriau repede, însemnau cuvintele ce învăța sfântul și le da unul altuia scrise. Apoi se ceteau învățăturile lui la mese și prin târguri; iar alții învățau cuvintele lui pe de rost, ca Psaltirea, — căci așa era de plăcut la vorbă, ca vestit cuvântător și tuturor învățător iubit, încât nu era nimeni în cetate, care să nu fi dorit a asculta pe sfântul, când vorbea. Iar când știa norodul, că Ioan are să spună cuvânt, toți alergau la biserică cu bucurie, lăsând oblăduitorii cetății judecățile, neguțătorii afacerile lor, meșterii lucrul din mâni și alergau

să asculte învățătura lui Ioan, sârguindu-se să nu se păgubească de nici un cuvânt, care leșia din gura lui. Astfel că cel care n'ar fi auzit învățăturile lui, cele curgătoare de miere, se socotea păgubit. Drept aceea multe numiri de laude i se dau lui; unul îl numeau gura lui Dumnezeu sau a lui Christos, alții îl numeau dulce-vorbitor, iar alții izvoritor de miere.

Apoi fericitul avea obiceiul câteodată de scoate cuvinte din adâncul înțelepciunii și mai vârtos aceasta o făcea la începutul profețiilor sale și alcătuita cuvânt de învățătură, neînțeleasă de oamenii cei neînvățați. Iar odată o femeie, ascultându-l și cele grăite neînțelegându-le, a ridicat glas din popor și a zis către dânsul: „Învățătorule duhovnicesc, sau mai bine să-ți zic Ioane Gură-de-aur, adâncit-ai fântâna sfințelor tale învățături, iar funia minții noastre este scurtă și nu poate s'o ajungă“. Atunci a zis mulțimea poporului: „Deși o femeie a zis cuvântul acesta, dar Dumnezeu i-a dat acest nume, de acum înainte *Gură-de-aur* să fie numit“. Deci dintr'acele vremuri și până astăzi, Gură-de-aur a fost numit de toate bisericile. Iar sfântul Ioan Gură-de-

aur a gândit în sine, că nu este de folos a spune cătră popor învățătura cu meșteșugire de cuvinte și de atunci se sârguia să-și împodobească vorba sa, nu cu cuvinte retoricești, ci simple și învățătoare de obiceiuri frumoase, pentru ca și ascultătorii cei mai neînvățați să înțeleagă și să aibă folos. Apoi sfântul Ioan, nu numai în cuvânt era bărbat puternic, ci și în faptă; pentru că făcea și minuni, cu puterea lui Christos, tămăduind pe cei neputincioși.

O femeie cu numele Evelta, avea un singur fiu și fiind cuprins de fierbințeală și aproape să moară, a rugat pe sfântul ca să-l tămăduiască. Iar sfântul, luând apă, a făcut semnul sfintei cruci de trei ori, în numele prea sfintei Treimi și a stropit cu dânsa pe cel bolnav și îndată l-a lăsat fierbințeala și, sculându-se sănătos, s'a închinat sfântului.

Era în Antiohia un cârmuitor, înșelat cu eresul marchionitenilor (după numele lui Marcion ereticul), care mult rău făcea celor binecredincioși. Femeia aceluia, căzând într'o boală cumplită, nici un doctor nu putea să o vindece. Și din zi în zi crescându-i durerea mai cumplită, a chemat cârmuitorul pe

ereției în casa sa și le-a zis să ajute femeelul, rugându-se pentru sănătatea ei. Iar ei s'au rugat pentru dânsa neîncetat, trei zile și mai mult, dar nimic n'a folosit. După aceea a zis femeia către bărbatul său: „Aud de un preot cu numele Ioan, care viețuiește la episcopul Flavian, că este ucenic al lui Christos și orice cere dela Dumnezeu, i se dă lui. Deci rogu-te, du-mă la dânsul, ca să se roage pentru tămăduirea mea, căci am auzit că multe semne face. Iar marchiontenti nu-mi ajută nimic și dintr'aceasta se vădește credința lor cea rea. Pentru că de ar fi fost dreaptă credința lor, le-ar fi ascultat Dumnezeu rugăciunea“. Deci, ascultând bărbatul cuvintele ei, a dus-o la biserica dreptcredincioșilor și neîndrăznind s'o ducă pe ea înăuntru, pentru că era eretic, a așezat-o înaintea bisericii și a trimis la episcopul Flavian și la preotul Ioan, spunându-le despre venirea sa și despre pricina venirii ca să se roage Domnul nostru Isus Christos pentru sănătatea femeii sale, care boala cumplit. Ieșind la dânsii episcopul împreună cu Ioan, au zis: „De vă veți lepăda de eresul vostru și vă veți apropia de sfânta sobornicească

și apostolicească biserică, vești dobândi tămăduire dela Christos Domnul“. Iar ei au făgăduit cu osârdie că se lapădă. Și a poruncit sfântul Ioan să aducă apă și a rugat pe Flavian, ca să facă semnul crucii peste apa aceea și, făcându-se aceasta, a poruncit să o verse peste cea bolnavă, care îndată s'a făcut sănătoasă, ca și cum n'ar fi fost bolnavă niciodată și slăvea pe Dumnezeu. Văzând omul minunea, ce s'a făcut cu femeia lui, s'a apropiat împreună cu dânsa de sfânta biserică, lepădându-se de eresul lui Marcion și s'a făcut bucurie mare pentru întoarcerea acelu om; iar ereticii s'au tulburat foarte și s'au mâniat asupra sfântului Ioan, semănând pretutindeni asupra lui hule și clevetiri, zicând că este vrăjitor și fermecător. Însă Dumnezeu degrab a închis gura lor cea mincinoasă, aducând asupra-le o pedeapsă cumplită; căci fiind odată cutremur mare în Antiohia, a căzut capiștea în care ereticii aveau adunarea lor și acolo fiind adunați ei mulțime fără de număr, au murit, fiind ucși prin căderea capiștei; iar dintre cei binecredincioși nici unul nu s'a vătămat într'acel cutremur, care lucru văzându-l nu numai

ereticii cei ce mai rămăsese, ei și elinii, au cunoscut puterea lui Christos și, dărâmand capiştile lor, au crezut în adevăratul Dumnezeu, prin învățătura sfântului Ioan.

După aceasta, Nectarie, patriarhul Constantinopolului, care a urmat după Grigorie Nazianzanul, cu pace s'a săvârșit. Și a fost căutat cu sârguință un om, care să fie vrednic de scaunul patriarhiei. Deci, unii au vestit pe împăratul Arcadie despre Ioan, (pentru că se dusese vestea prefutindeni despre viața și despre învățătura lui); și toți l-au socotit vrednic de o treaptă ca aceea, ca să primească după Nectarie ocârmuirea bisericii Constantinopolului. Deci împăratul îndată a trimis scrisoare către Flavian, ca să trimită pe Ioan la Constantinopol; iar poporul Antiohiei, fiind înștiințat de aceasta, s'a adunat la biserică, fiind aprins de dragostea către Ioan. Și nevrând a se lipsi de un asemenea învățător, s'au împotrivit toți trimișilor dela împăratul. Deci, nevoind să asculte pe patriarhul lor, n'au lăsat să ia pe sfântul Ioan; dar nici Ioan nu vrea să meargă la Constantinopol, căci fiind smerit, se judeca pe sine a fi nevrednic de o treaptă ca aceea. De

care lucru înștiințându-se împăratul, s'a mirat și mai mult a dorit să vadă pe Ioan și să-l așeze pe scaunul patriarhicesc. Drept aceea, trimițând al doilea, a poruncit lui Asterie comitul, să-l scoată din Antiohia în taină, fără ca să știe poporul, ceea ce s'a și făcut. Și apropiindu-se sfântul Ioan de Constantinopol, a ieșit întru întâmplinarea lui tot poporul, cu mulțime de boieri, fiind trimiși de împăratul să-l întâmpine; deci a fost primit cu cinste de împăratul și de toată adunarea poporului și toți se bucurau de un luminător ca acesta al bisericii; numai singur Teofil, patriarhul Alexandriei și cel de un gând cu dânsul, se tulbura, pentrucă pizmuita slava lui Ioan și-l ura pe el, încât nici nu vrea să se învolască cu adunarea care alegea pe Ioan, ci gândea la un alt preot cu numele Isidor, pe care voia să-l ridice în scaun. Totuși s'a plecat soborul și a sfințit pe Ioan arhieru și l-a așezat pe scaunul patriarhicesc în a 26-a zi a lunii Februarie. Atunci a venit împăratul și cu dânsul toți domnii și boierii, vrând să ia binecuvântare dela noul ales patriarh, sfântul Ioan. Iar el făcând rugăciune pentru împăratul și pentru popor și

binecuvându-i pe toți, și-a deschis gura cea de Dumnezeu insuflată și a rostit învățătură folositoare de suflet, în care povățuia pe împăratul să petreacă în dreapta credință neabătut, să se depărteze de ereții, să vadeseori la biserică și să fie drept și milostiv. Apoi îi zicea: să știi că nu mă voi rușina, când va fi trebuință de învățătură și de mustrare, pentru folosul sufletului tău, precum nici prorocul Nathan nu s'a rușinat de împăratul David, descoperind greșala lui. Astfel învăța pe toți stăpânitorii duhovnicești și pe cei mirenești și pe cei de sub stăpâniri, ca fiecare să petreacă între faptele cele bune și a ținea cuvântul său de învățătură, cu care toți s'au mângăiat, ascultându-l. Pe când el spunea dumnezeieștile cuvinte, era în popor un oarecare om îndrăcit, pe care l-a scuturat duhul cel necurat și l-a aruncat la pământ, strigând cu glas înfricoșat, încât s'au spăimântat toți cei ce erau în biserică. Iar fericitul Ioan, poruncind să-l aducă înaintea sa, a făcut peste dânsul semnul cinstitei cruci și, izgonind duhul cel necurat, a făcut pe om sănătos, care lucru văzându-l împăratul și tot poporul, s'a bucurat și a

proslăvit pe Dumnezeu, că le-a dat un mare luminător și un doftor sufletese și trupese prea iscusit.

Sfântul patriarh Ioan, luând cărma bisericeii, a început a paște bine turma lui Christos cea cuvântătoare, desrădăcinând obiceiurile cele rele din toate treptele, iar mai vârtos dintre preoți: necurătența, zavistia, nedreptatea și orice lucru neplăcut; desrădăcina și apoi resădea curățenia, dragostea, dreptatea, milostenia și tot felul de fapte bune și cu gura sa cea de aur pe toți îi povățuia. Nu numai în cetatea Constantinopolei, ci și prin cetățile cele dimprejur, avea multă purtare de grije pentru mântuirea sufletelor omenești. Pentrucă trimitea din clericii săi, pe cei iscușiți și temători de Dumnezeu, bărbați sfinți, cari întăreau dreapta credință cu propovăduirea cuvântului lui Dumnezeu; iar credința cea rea și eresurile le înlătura, povățuind pe cei rătăciți la calea mântuirii. În Fenicia a dărâmat capiștile idolești, cari erau din vremurile cele de demult, stricând temelile lor. Pe poporul Celților, vătămat de credința cea rea a arienilor, cu înțelepciune l-a tămăduit și la dreaptă credință l-a po-

văfuit; pentrucă a poruncit unor preoți și diaconi, cari au fost aleși pentru acest lucru, ca să învețe limba Celților și i-a trimis la poporul acela, să le propoveduască buna credință în limba lor celtică. Iar pe Scitii cari locuiau împrejurul Dunării, într'aceiaș chip i-a liminat. Eresul marcionitenilor, din părțile răsăritului, asemenea l-a risipit. Astfel toată lumea a luminat-o cu învățătura sa. Apoi avea purtare de grije și pentru cei săraci și neputincioși, iar din averea bisericii hrănea pe cei flămânzi, îmbrăca pe cei goți și de orfanți și văduve mai înainte se îngrija. Apoi a zidit și bolnițe (spitaluri) pentru odihnă bolnavilor și a străinilor, cari nu aveau unde să-și plece capul, dându-le toată îndestularea, rânduiindu-le slugi și doftorii și apoi toată purtarea de grije și rânduita a încredințat-o la doi preoți temători de Dumnezeu. Iar el se sârguia pentru îndreptarea bisericii, iubind pe cei buni iar pe cei răi învățându-i și muștrându-i, pentru aceea era foarte iubit de cei buni și urit de cei răi. Mai vârtos unii din clericii lui, cari viețuiau rău, nu iubeau pe sfântul, de vreme ce da pe față faptele lor cele rele și pe unii chiar dela

biserică îi depărta. Iar ei pentru aceasta se mâniau de el, mai cu seamă fiind nemulțumiți de Serapion diaconul, pentru că acela, slujind cu bună credință patriarhului și având vleața curată, a zis odată către sfântul, fiind toți clericii de față: „Nu poți, stăpâne, a-i îndrepta pe aceștia, dacă nu-i vei goni pe toți cu un totag“. Zicând astfel, mulți s’au întăritat și au început în popor a grăi de rău pe sfântul Ioan, hulindu-l pe el care era vrednic de toate laudele. Iar sfântul, deși știa răutatea lor, însă nu o lua în seamă, pentru că, cu cât îl huleau, cu atât mai mult înflorea slava lui în părțile cele depărtate, încât mulți veneau de departe, dorind să vadă pe sfântul și să audă învățătura lui. Acelaș Serapion diaconul, a adus întru mânie și pe Severian mitropolitul, asupra sfântului Ioan, căci a spus, cumcă ar fi zis Severian oarecare hulă asupra lui Christos. Iar Ioan, râvnind după Christos Domnul său și uitând dragostea ce o avea către Severian, îndată l-a izgonit dela sine. Iar după aceasta, fiind rugat de împăratul, l-a iertat pe dânsul și iarăși l-a primit la sine. Și cu toate că feceritul era într’o treaptă destul de mare și

viețuia în mijlocul lumii, totuși nu și-a lăsat niciodată nevoințele monahicești, ei vremea care îi rămânea de la treburile bisericesti, închizându-se deosebi în chilta sa, o petrecea în singurătate sau în rugăciune sau în citirea și scrierea dumnezeieștilor cărți. Postea întotdeauna și se înfrâna fără măsură, pentru că numai pâine de orz și apă gusta și gusta somn puțin și acela nu pe pat, ei stând și nevoindu-se, apoi la ospete și la veselii nu mergea niciodată pentru că din tinerețe deprinzându-se cu post și înfrânare, nu putea nici să se uite spre bucatele cele dulci și grase, neavând stomacul sănătos. Ei toată mintea sa o îndreptase spre înțelegerea dumnezeieștii Scripturi și mai vârtos iubea epistolele sfântului apostol Pavel, pe al cărui chip îl avea în chilta sa.

Iar odată, scriind la tălcuirea epistolelor lui, a gândit întru sine, zicând: „Cine știe, oare plăcut este lui Dumnezeu aceasta, oare înțeles-am puterea scripturii acestui sfânt sau nu?” Și se ruga lui Dumnezeu, ca să-l vestească de aceasta. Iar Dumnezeu degrab, ascultând pe robul Său, i-a dat acest fel de veste: când s'a închis singur în chilte

noaptea și scria tâlcuirile la luminare aprinsă, Proclu care îi slujea lui, a vrut să intre la patriarhul și uitându-se prin crepătura ușii, vrând să vadă ce face, l-a văzut șezând și scriind, iar un om bătrân și foarte cinstit, stând lângă dânsul la spate, s'a aplecat la urechia patriarhului și-i vorbea binișor. Și omul acela era cu totul asemenea la chip sfântului Pavel, carele era în părete înaintea lui Ioan. Aceasta nu numai odată a văzut-o Proclu, ci de multeori și se mira foarte, nepricepându-se cine este acela care vorbește cu patriarhul și eugeta cum a intrat acolo, căci pretutindeni erau ușile încuiate, încât nu era cu putință cuiva să intre; deci Proclu a așteptat până ce va ieși omul acela. Dar când a sosit vremea de tocat pentru utrente, s'a făcut nevăzut. Astfel văzând Proclu în trei nopți, a îndrăznit să întrebe pe sfântul patriarh, zicând: „Stăpâne, cine este cel ce-ți vorbește noaptea la ureche?“ Sfântul a răspuns: „N'a fost nimeni la mine“. Atunci Proclu i-a spus lui cu amănuntul, cum a văzut prin crepătura ușii un om bătrân și cinstit, șoptindu-i la ureche când scria și spunea ce fel era chipul și fața celui ce se

arăta. Iar sfântul se minuna auzind acestea. Apoi Proclu, uitându-se la chipul lui Pavel, a zis: „Acest chip era acela pe care l-am văzut“. Atunci cunoscând Ioan că însuș pe sfântul apostol Pavel a văzut Proclu, s'a încredințat, că este primită osteneala lui și, căzând la pământ, a mulțumit lui Dumnezeu și s'a rugat cu lacrimi fierbinți. Apoi de atunci s'a ocupat cu mai multă sârguință de scrierea dumnezeieștilor cărți, pe cari, ca pe niște comori de mult preț, le-a lăsat bisericii lui Christos.

Acest mare învățător al lumii, muștra toate nedreptățile și strâmbătățile ce se făceau; chiar pe împăratul și pe împărăteasa îl învăța să nu facă strâmbătate nimănui, ci să facă lucruri drepte. Iar pe boierii și pe bărbații cei cu dregătorii, pe cei ce răpeau averi străine și făceau strâmbătate săracilor îl îngrozea cu judecata lui Dumnezeu. Deci a început a se ridica asupra lui zavistie, nu numai dela clerici, cărora le porunceam sfântul să viețuiască după așezământul legii, ci și dela stăpânitorii mirenești și precum dintr'o scânteie mică se aprinde foc mare, așa din muștrarea păcatelor a început a se aprinde

măntă în inimile aceloră, cari se știau pe sine, că sunt întru niște asemenea păcate. Deci zavistnicii batjocoreau învățătura sfântului, iar cuvintele lui cele înțelepte și bune le socoteau nebunește ca rele, zicând că patriarhul în propovăduirea sa în biserică, nu învață, ci dosădește; nu sfătulește, ci ocărește, nu îndreptează, ci hulește pe împăratul și pe împărăteasa și pe toți stăpânitorii. Apoi îl socoteau neacoperitor de păcatele apropielul. Pe acea vreme era un eunuc oarecare în palaturile împărătești cu numele Eutrope, care era mai mare peste postelnicii împăratului. Acela, ridicându-se la dregătoria de patriciu, a sfătuit pe împăratul să dea această lege, ca nimeni să nu mai scape la biserică pentru vina de moarte și chiar de ar scăpa cineva, cu sila să se scoată din biserică și să se pedepsească. Pentrucă acel obicei era de demult, ca oamenii cari greșeau ceva greu împotriva legilor cetățenești și se osândeau la moarte, să fugă la biserică (precum odinioară Israelitenii în cetățile de scăpare) și așa scăpau de pedeapsa morții. Deci Eutrope, stricând acel așezământ vechiu, a rânduit să scoată din biserică pe cei vino-

vași; de care lucru sfântul Ioan Gură-de-aur mahnindu-se, socotea acea faptă ca o mare silă adusă bisericii. Dar nu după multă vreme, chiar Eutrope a căzut în groapa care a săpat-o altora și s'a tăiat cu sabia pe care o ascuțise pentru alții. Căci, mahnindu-se împăratul asupra lui, pentru oarecari pricinii mari, a căzut asupra lui Eutrope pedeapsa de moarte. Deci Eutrope a fugit în biserică și s'a ascuns în altar, sub sf. masă. Iar fericitul Ioan, fiind pe amvon, de unde avea obiceiul a învăța pe norodul ce-l sta înaintea, — ca un foarte mare râvnitor, a rostit cuvânt de mustrare asupra lui Eutrope, zicând: „Ar fi lucru cu dreptate, ca legea nedreaptă cea din nou așezată, chiar acela care a scornit-o și a așezat-o să o împlinească“. Acest cuvânt prinzându-l pismași lui Ioan, au început a-l huli prin mijlocul norodului, numindu-l nemilostiv, neubitor de oameni și neacoperitor de greșalele omenești. Și astfel câte puțin întăritau inimile multor oameni spre mânie asupra sfântului Ioan. Dar el voind a plăcea lui Dumnezeu, iar nu oamenilor, se sârguia după obiceiul său, întru buna ocârmuire a sfintei biserici.

Pe vremea patriarhiei sfântului Ioan Gură-de-aur, erau încă o mulțime de arienți în Constantinopol, cari își țineau credința, săvârșind slujbele lor. Deci fericitul gândea, în ce chip ar curăța cetatea de acel eres și, aflând vreme cuvîntoasă, a zis către împăratul: „Binecredinciosule împărate, dacă ar fi pus cineva între pietrele cele scumpe ce sunt în coroana ta, vreo piatră proastă, întunecată și necurată, nu ar fi necinstit toată coroana ta?” Împăratul a răspuns: „Adevărat, așa este”. Iar Ioan a zis: „Tot așa este de necinstită cetatea aceasta, care deși este drept credincioasă, totuși are într’ânsa pe necredincioșii arienți și precum tu, împărate, te-ai fi mâniat pentru necinstea coroanel tale, așa și Atotputernicul Dumnezeu se mâhnește de cetatea aceasta, care este înșelată cu eresul arienților. Deci se cuvine, ca ori să aduci pe eretici la unirea credinței sau să-l gonești din cetate”. Auzind acestea împăratul a poruncit îndată să aducă înaintea sa pe mai marii arienților și le-a poruncit să spună înaintea patriarhului mărturisirea credinței lor. Iar ei au început a grăi cuvinte pline de recredință și de hulă asupra Dom-

nului nostru Iesus Christos; atunci împăratul a poruncit să-l gonească din cetate.

Iar după câțeva vreme, arienii, având iarăși ajutători și mijlocitori pe cei ce slujeau în palaturile împărătești, oameni cu dregători, au început a intra în cetate în zile de Dumineci, mergând cu rugăciuni către locașul adunării lor și cântând ereziceștile lor cântări, prin care huleau preasfânta Treime. Pentru care lucru înștiințându-se preasfântul patriarh Ioan, s'a temut ca nu cumva să înceapă cineva, din norodul cel prost, a urma acelor rugăciuni arienești; deci a poruncit clerului său, ca să umble cu rugăciuni prin cetate, purtând cinstitele cruci, sfintele icoane și făclii aprinse și să cânte laude lui Dumnezeu, alcătuite întru slava preasfintei Treimi (împotriva cântărilor arienești celor hulitoare). Atunci s'au întâlnit pe cale dreptcredincioși cu arienii, certându-se între ei. Odată s'a ridicat chiar războiu, încât din amândouă părțile au căzut câțiva morți, iar lui Vrison, eunucul împărătesc, fiind și el acolo în mulțimea celor dreptcredincioși, i-au spart capul cu o piatră. De care lucru înștiințându-se împăratul, s'a mâniat foarte

asupra armenilor și le-a poruncit să nu îndrăznească a mai intra în cetate și astfel s'a izgonit atunci din cetate hula ereticească.

Între cei înșelați cu eresul armenesc era și un voevod din neamul varvarilor, cu numele Gaina, viteaz în războaie și care avea mare trecere la împărat; acela cerea împăratului cu dinadinsul, ca pentru hatârul lui să poruncească a se da o biserică armenilor în cetate. Dar împăratul, neștiind ce să-i răspundă (pentru că se temea a-l supăra, ca nu cumva să ridice vreo tulburare asupra împărăției grecești, căci era om iute și cu obiceiul rău), a spus despre aceasta sfântului Ioan patriarhul. Iar Ioan a zis către împărat: „Să mă chemi la tine, în vremea când va vrea Gaina să ceară biserică și eu voi răspunde pentru tine“. Deci într'altă zi, fiind chemat patriarhul la palat și șezând cu împăratul, a început Gaina iarăși a cere la împărat biserică în cetate pentru soborul său armenesc și cerea aceasta ca o răsplătire pentru ostenelele pe care le a avut el în războaie și pentru vitejia arătată. Iar marele Ioan l-a răspuns, zicând: „Împăratul de va voi să fie temător de Dumnezeu, nu are pu-

tere asupra bisericilor, întru care sunt puși de Dumnezeu stăpânitorii cei duhovnicești. Iar fie, dacă îți trebuie biserică, intră în oricare voiești și te roagă, căci iată toate bisericile câte sunt în cetate, îți sunt deschise“. Iar Gaina a zis: „Dar eu sunt de altă mărturisire și de aceea volest să am în cetate deosebită biserică dumnezeiască, împreună cu cei de o credință cu mine și rog împărăteasca stăpânire, ca să poruncească a se îndeplini cererea mea, pentrucă și eu multe osteneți am avut, luptându-mă pentru stăpânirea grecească, vărsându-mi sângele și punându-mi sufletul pentru împărat“. Ioan a răspuns: „Pentru ostenelele tale ți-ai luat răsplătire: mai multă cinste, mărire, boierie și daruri dela împărat. Deci ți se cade a gândi ce erai mai înainte și cum ești acum? Cum erai sărac și neslăvit și cum te-ai îmbogățit și te-ai mărit acum? Și în ce fel de rânduită erai, când viețuiai de cea parte de Dunăre și în care ești acum? Căci erai atunci ca unul din țărani cei proști și săraci, îmbrăcat cu haine proaste, abia având pâinea de toate zilele spre hrană, iar acum ești voevod mai cinstit și mai slăvit decât alții,

fiind îmbrăcat în haine de mare preț, având aur și argint din destul și avere mare și toate acestea le ai dela împărat. Acest fel de răsplătire ai luat pentru ostenele tale. Deci fii mulțumitor și slujește cu credință împărăției grecești, dar nu cere daruri dumnezeiești pentru slujirea lumească. De niște cuvinte ca acestea rușinându-se Gaina, a făcut și n'a mai cerut dela împărat biserică. Iar împăratul s'a minunat de înțelepciunea lui Ioan, care cu puține cuvinte a astupat gura acelui varvar nebun și plin de neîmblânzită mânie. Deci trecând un an, acel Gaina s'a înstrăinat de împărat și, adunând oaste multă, a pornit războiul asupra Constantinopolului. Iar împăratul, neavând oaste gata, ca să iasă împotriva lui, era în mare supărare și a rugat pe sfântul Ioan să iasă înaintea lui și cu cuvinte bune să-l îmblânzească. Iar Ioan, deși știa că a mâniat pe Gaina, când l-a oprit să nu aibă biserică arlenească în Constantinopol, însă fiind gata a-și pune sufletul său pentru oi, a mers înaintea mândrului varvar. Iar Dumnezeu a ajutat robului său, pentru că cu cuvintele sale aurite, Ioan a îmblânzit pe omul cel cu cap

de flară și din lup l-a prefăcut în oale și, împăcându-l cu împăratul, s'a întors. După aceasta sfântul Ioan s'a dus în Asia, în vreme de iarnă, pentru îndreptarea sfințelor biserici de acolo, deși era neputincios cu trupul; însă a trecut cu vederea sănătatea sa, numai ca biserica lui Dumnezeu să nu se facă neputincioasă, vătămându-se de păstorii cei răi, pentrucă mulți din cei de acolo, fiind iubitori de arginți, vindeau darul preasfântului Duh, hirotonisind cu plată, — cum era Antonie, mitropolitul Efesului, a cărui vină Evsevie, episcopul Valintinopoliei, a trimis-o scrisă pe hârtie patriarhului. Deci acolo, sfântul Ioan a scos pe mulți episcopi, cari tubeau simonia și pe cei cari au hirotonisit cu plată, depărtându-i din dregătoria lor și și a pus pe alții mai vrednici în locul aceloră și îndreptând bine toate bisericile Aziei, s'a întors la Constantinopol.

Astfel, pe când sfântul Ioan Gură-de-aur aducea mult folos bisericii lui Dumnezeu, muștrând cu limbă slobodă păcatele oamenilor, cari nu se pocăiau, învățând, tămăduind și povățuind către pocăință, iar mai vârtos, când cu buzele cele dulci grăitoare

și cu sabia cea ascuțită a cuvântului lui Dumnezeu, desrădăcina cămătăria, iubirea de argint, jefuirile din inimile oamenilor celor cu dregătorie și ale celor bogați, cari, fiind puternici, asupreau pe cei mai neputincioși și luau averile săracilor cu sila; — atunci aceia se mâni-au asupra lui, fiind muștrați, dar nevrând nici decum a se abate dela acele răutăți, pentrucă, împletindu-li-se inima, cu greu auzeau cuvintele lui Ioan și se iușeau în inimile lor asupra lui, cugetând rău despre dânsul și făcând clevefiri mincinoase. Iar mai vârtos împărăteasa Eudoxia s'a mândrat asupra lui, pentrucă toate cuvintele pe cari Gură-de-aur le grăia de obște, pentru cei ce răpeau cele străine, acestea împărăteasa le socotea, că pentru dânsa le grăiește și le privea acelea ca dosădire și muștrare a ei, pentrucă era foarte iubitoare de argint și cuprinsă de nășățloasa poftă a aurului, încât multora le făcea strâmbătate, luându-le averile cu sila. Deci muștrând-o pe ea însăși conștiința ei, când sfântul Ioan grăia despre iubirea de argint, care este rădăcina a toată răutatea, iar pe cei ce răpeau cele străine, îi înfricoșă cu răsplata lui Dumnezeu, din

care pricină mâniindu-se împărăteasa asupra lui, eugeta cum l-ar izgoni pe Ioan dela patriarhie.

Intru acea vreme era in Constantinopol un bărbat oarecare, anume Teodorit, având boterie de patriciu, care avea bogăție multă, pe care îl pizmua împărăteasa și, dorind să apuce averea lui, căuta asupra-i vreo vină, dar nu afla, pentrucă era om bun și viețuia cu dreptate. Neputând să-l ia cu sila averea, a aflat acest meșteșug, căci l-a chemat la sine și l-a zis: „Știi câtă avere împărătească se cheltuește neincetat, cât aur se dă oștilor cari apără împărăția și fără de număr sunt aceia, cari se hrănesc în toate zilele din vistieria împărătească, din care pricină ni s'a și impușinat averea; deci să dai tu o parte din averea ta, ca datorie către vistieria împărătească, pentru ca să affi la noi har și pe urmă tarăși vei lua la vreme ceea ce vei da acum“. Iar Teodorit, pricepând gândul împărătesei cumcă nu-i trebuie să umple vistieria împărătească, et inima sa cea nesățioasă de iubirea de argint voleane a o sătura cu averea lui, — a mers la feticul Ioan, povestindu-i acea do-

rință a împărătesei. Il ruga cu lacrimi să-l ajute și să-l apere de împărăteasa care căuta să-l ia bogăția. Iar sfântul Ioan îndată a trimis scrisoare către împărăteasa, sfătuiindu-o cu cuvinte alese și blânde, ca să nu facă asuprire lui Teodorit, iar ea, deși era mândră asupra sfântului, însă a făcut atunci după cererea lui, pentru că s'a rușinat de înțeleapta lui sfătuire și a făgăduit că nu va face lui Teodorit, nici un rău. După aceasta, Teodorit ascultând gura cea de aur grăitoare a lui Ioan, care învățând pentru milostenie și sfătuind ca să ascundem comoara nu în pământ, unde mâna cea zavistnică vrea să o ia, ci în cer, unde nimeni nu o zavistuește, nici o ia și temându-se ca nu cumva să cadă în vreo nevoie pentru bogăția sa, — căci știa năravul împărătesei, că nu va înceta să căuta vină asupra lui, până când își va săvârși răutatea; — pentru aceea s'a socotit, să-și dea bogăția sa împăratului ceresc. Deci oprindu-și o mică parte din averile sale, pentru chiverniseala casei, toate celelalte averi, cari erau foarte multe, le-a dat casei bisericiei, pentru ca să fie spre hrana strănilor, săracilor și a bolnavilor. Auzind im-

părăteasa de aceasta, s'a mâhnit foarte și a trimis la fericitul Ioan, zicând: „După porunca ta, sfinte patriarh, am iertat pe Teodorit patrietul, neluând nimic dela dânsul pentru trebuința împărăției noastre, iar tu ai răpit averea lui, spre a te îmbogăți. Au nu era mai cu cuvintă a o lua noi, iar nu tu? Pentrucă acela s'a îmbogățit slujind împăraților. Pentru ce te-ai împotrivit nouă? Noi n'am luat nimic dela dânsul, deci și se cădea și ție a nu lua averile lui“. Iar Ioan la aceste cuvinte a scris către împărăteasa într'acest fel: „Socotesc că nu este tainuit iubirii tale de Dumnezeu, cumcă de aș fi poftit bogăție, nimic nu m'ar fi oprit pe mine a o avea, pentrucă am avut părinți, cari aveau avere multă, fiind de bun neam și bogăți, însă de bună voie m'am lepădat de bogăție. Deci cum nu m'aș fi rușinat acum a căuta aceea pe care singur am lăsat-o și pe alții învăț ca să le treacă cu vederea? Zici că averea lui Teodorit am luat-o spre a mea îmbogățire; să știi însă, că acela nu mi-a dat nimic și de mi-ar fi dat, eu nu aș fi primit dela el; ci el a dat bogăția sa lui Christos, făcând milostente săracilor și scăpătaților și bine

a făcut, căci însuși va primi dela Christos în veacul ce va să fie. Eu aș fi voit, ca și tu, râvnind lui Teodorit, să ascunzi averile tale în cer, ca astfel când vei fi lipsită, să fi primită în veșnicele palaturi. Iar dacă gândești, ca să iai dela Christos aceea ce a dat Teodorit, tu vei vedea, căci nu pe noi, dar chiar pe Christos vei mân'a". Această scrisoare a sfântului Ioan, cetindu-o împărăteasa, s'a umplut de mânie și cugeta cum i-ar face sfântului Ioan nedreptate.

Într'aceea vreme a venit din Alexandria la Constantinopol o văduvă cu numele Chilitropa, pentru o pricină ca aceasta: când era în Alexandria voevodul Pavlichte, având în acea vreme dregătoria de Augustal, — atunci acea văduvă a fost clevețită de oarecari oameni zavistnici cătră voevodul Pavlichte, că are aur mult; iar Pavlichte care era foarte iubitor de aur, aflând oarecare pricină asupra văduvei aceleia a prins-o și a silit-o să-i dea cinci sute de galbeni. Iar ea, neavând atâta aur, și-a pus zălog la vecinii săi hatnele și vasele și abia adunând cinci sute de galbeni, i-a dat voevodului, nefiind vinovată întru nimic. Iar după ce a fost

scos Pauliche din dregătorie sa și s'a dus la Constantinopol pentru a-și da seama, a plecat acea văduvă săracă și, intrând în corabie, a mers în urma lui. Apoi venind înaintea împăratului, a căzut înaintea lui cu plângere, jeluindu-se asupra lui Pauliche, că a luat dela dânsa cu sila atâta aur, fără nici o vină. Iar împăratul a poruncit eparhului cetății să facă întrebare și judecată de acel lucru, ca să dea văduvei tot ce a luat Pauliche dela dânsa. Iar eparhul, ajutând lui Pauliche, l-a scos nevinovat și pe văduva a lăsat-o păgubașă. Iar ea, împinsă de multă mâhnire, s'a dus la împărăteasa și spuindu-i toată nevoia, cerea dela dânsa milă și ajutor. Împărăteasa, fiind și ea iubitoare de aur, s'a bucurat de un lucru ca acesta, căci nădăjduia, cumcă și ea va câștiga aur mult. Deci îndată a chemat pe Pauliche și cu mare mânie l-a muștrat pe el pentru strâmbătatea ce făcuse acelei văduve sărace, apoi a poruncit să-l ție sub straje, până când va da o sută de litre de aur. Pauliche, văzând că nu este cu putință a scăpa din mâinile împărătesei, a trimis acasă și a adus atât aur, cât ceruse împărăteasa și l-a dat ei o sută

de litre de aur. Impărăteasa din tot aurul acela, a dat văduvei numai treizeci și șase de galbeni și a liberat-o, pe când celalalt aur l-a luat dânsa, iar văduva a teșit dela împărăteasa plângând și văetându-se pentru o strâmbătate ca aceea. Auzind de sfântul Ioan, că apără pe cei asupriți, a alergat la dânsul și l-a spus cu deamănuntul, toate câte l-a făcut ei Pavliche și împărăteasa. Sfântul Ioan, mângăind pe văduva care plângea, a trimis la Pavliche și, chemându-l în biserică, a zis către dânsul: ne-a venit înștiințare despre nedreptatea care o faci, asuprind pe cei săraci și luând cu sila averile cele străine, precum ai făcut și acestei văduve sărace, netemându-te de Dumnezeu, care este părintele orfanilor și judecător al văduvelor. Deci, pentru aceasta te-am chemat aici, ca să dai cincisute de galbeni femeii căreia l-ai făcut nedreptate. Dă-i ceea ce se cuvine, ca să scape de datornicul său și să nu piară dimpreună cu copiii săi, în cea mai de pe urmă sărăcie; apoi să te mântuiești și tu de un păcat ca acesta și să milostivești pe Dumnezeu, pe care l-ai mâniaț și care va răsplăti ție pentru facerea de rău

a orfanilor. Paulliche a răspuns: „Stăpâne, această văduvă mai mult mi-a făcut mie nedreptate, pentrucă jeluindu-se împărătesei contra mea, împărăteasa a luat dela mine o sută de litre de aur și acum ce voiește mai mult dela mine? Să se ducă la împărăteasa și să-și ia al său dela dânsa“. Sfântul a zis cătră dânsul: „Deși împărăteasa a luat dela tine aurul, însă văduva aceasta n'a primit ce a fost al său și ea nu este vinovată de nedreptatea ce ți s'a făcut ție de cătră împărăteasa, pentrucă împărăteasa a luat dela tine atâta aur, nu atât pentru dânsa, cât pentru alte păcate ale tale și jefuiri, pe care le-ai făcut, fiind la dregătorie. Iar tu nu face pricină, vorbind contra împărătesei, căci îți spun, că nu vei ieși de aci, până ce nu vei da văduvei tot ce ai luat dela dânsa, până la galbenul cel mai de pe urmă; iar cei treizeci și șase de galbeni pe cari i-a dat ei împărăteasa, acela să-i fie de cheltuială pe drum“. Și astfel sfântul Ioan n'a slobozit pe Paulliche din biserică. Impărăteasa, aflând despre aceasta, a trimis la Ioan zicând: „Sloboade pe Paulliche că am luat aur destul dela dânsul pentru acea datorie“. Ioan a

răspuns trimișilor: „Nu va fi slobozit de atei Pavliche până când nu va da jemeii cel să-race, ceea ce a luat dela dânsa“. Împără-teasa a trimis iarăși la sfântul, ca să sloboadă pe Pavliche. Iar sfântul a răspuns: „Dacă împărăteasa vorește ca să-l slobod, apoi să trimită acestei văduve cinci sute de galbeni, căci nu este lucru mare a face aceasta, fiindcă a luat mult mai mult dela Pavliche, adică o sută de lire de aur“. Împărăteasa auzind acestea, s'a umplut de mânte și îndată a trimis doi sutași cu două sute de ostași, ca să scoată cu sila pe Pavliche din biserică. Dar când ostașii s'au apropiat de ușile bisericii și vrea să intre, îndată li s'a arătat îngerul Domnului stând în ușe și ținând sabie în mâinile sale și nu-i lăsa să intre. Ostașii, văzând îngerul cel înfricoșat, s'au temut și au fugit înapoi. Și alergând la împărăteasa cu cutremur i-a spus de arătarea îngerească. Iar ea auzind, s'a spaimântat cu duhul și n'a îndrăznit a mai trimite la sfântul Ioan după Pavliche. Pavliche, văzând că nu i-a ajutat împărăteasa, a trimis la casa sa după aur și a dat văduvei cinci sute de galbeni. Și așa a fost slobozit, iar

femeia, luându-și al său, s'a întors în cetatea sa, bucurându-se. Împărăteasa nu înceta a face supărare contra fericitului Ioan și din zi în zi se înmulțea mânia și răutatea în inima ei asupra plăcutului lui Dumnezeu, care era fără de răutate și drept. După puțină vreme împărăteasa a trimis la sfântul Ioan, pe de o parte cu îngrozire, iar pe de alta cu momeli, zicând: „Încetează de a te mai împotrivi nouă și nu te mai atinge de lucrurile cele împărătești, că și noi nu ne atingem de lucrurile cele bisericesti și te lăsăm ca singur să le îndreptezi, încetează de a mă mai face pe mine pildă tuturor prin biserică, vorbind de mine și muștrându-mă, pentru că eu până acum te aveam ca pe un părinte și-ți dam cinstea ce ți se cuvenea, iar dacă nu te vei îndrepta și nu vei fi mai bun cătră noi, atunci să știi, că nu-ți vom răbda mai mult“.

Fericitul Ioan auzind aceste cuvinte dela împărăteasa, s'a mâhnit foarte și, oftând greu a zis cătră cei trimiși: „Împărăteasa vrea să fiu ca un mort, care nu vede nedreptățile ce se lucrează și nu aude glasurile celor asupriți și ale celor ce plâng și suspină și

nu face muștrări celor ce greșesc, dar de vreme ce sunt episcop și mie îmi este încredințată purtarea de grije pentru suflete, sunt dator a privi cu ochii neadormiți asupra tuturor, a asculta cererile tuturor, a învăța pe toți, a certa și pe cei ce nu se pocăiesc a-i muștra, pentru că știu, că a nu muștra fărădelegile și a nu certa pe cei ce fac rele, este dovedită pierzare și mă tem, că dacă vom tăcea noi pentru cele ce se fac cu nedreptate, să nu se zică și despre noi cuvântul acesta al lui Iosie: Preoții au ascuns calea Domnului. Dar și dumnezeescul apostol poruncește, ca pe cel ce greșește să-l muștri înaintea tuturor, ca și alții să aibă frică. Tot acelaș apostol învață zicând: Propovăduiește cuvântul, stăruiește cu vreme și fără vreme, muștră, ceartă și te roagă. Eu deși muștru fărădelegile, nu muștru însă pe cei ce fac fărădelegile și nu vorbesc în față nimănui, nici am defăimat pe cineva, nici am pomenit cândva în învășătura mea numele împărătesei, spre a o defăima, ci pe toți de obște i-am învățat și-i învăț ca să nu facă rău și să nu asuprească pe cel de aproape. Dacă pe cineva din cei ce ascultă cuvintele noa-

stre îl înustră conștiința pentru vreun lucru rău, apoi se cuvîne aceluia, ca nu asupra noastră să se mînie, ci asupra lui însuși, pentrucă a făcut niște lucruri ca acelea și să se abată dela rău, spre a face bine. Dacă împărăteasa nu se știe că a făcut ceva rău, nici că a făcut nedreptate cuiva, apoi pentruce se mînie asupra mea, care învăț pe norod să se abată dela toată nedreptatea? S'ar fi cuvînit mai bine să se bucure, pentrucă n'a făcut nedreptate, căci eu nu mă lenevesc a învăța pentru mîntuirea norodului, peste care ea împărătește; iar dacă este vinovată de păcatele acelea, pe cari eu cuvînte înălțătoare mă sîrguesc a le desrădăcina din inimile oamenilor, apoi să știe că eu nu o mustru pe dînsa, nici îl fac necinste, ci singure faptele ei o mustură pe dînsa, și-i aduc mare necinste și rîșine sufletului ei. Deci, poate să se mînie împărăteasa cum voiește, iar eu nu votu înceta a grăi adevărul, pentrucă mai bine-mi este a mînia pe oameni, decât pe Dumnezeu. Căci dacă a-și plăcea oamenilor, apoi nu a-și fi rob al lui Christos". Niște asemenea cuvînte și multe altele, zicînd sfîntul celor

trimiși, l-a slobozit pe dânsii cu pace. Iar ei, întorcându-se la împărăteasa, i au spus toate cele ce au auzit. Împărăteasa atunci s'a pornit spre mai mare mânie și foarte mult ura pe fericitul Ioan. Apoi nu numai împărăteasa, ei și mulți alții, cari viețuiau în nedreptate și pocăință, îl pizmuiau. După aceea îl urau nu numai cei ce petreceau în Constantinopol, ei și alții de prin laturile cele mai depărtate, dintre cari erau aceștia : Teofil, patriarhul Alexandriei, care dela început nu tubea pe sfântul Ioan și nu vrea să-l aleagă pe el la patriarhie. Apoi Acachie, episcopul Veriei, Severian al Gavalului și Antioh al Ptolemaidei. Iar în Constantinopol erau doi preoți și cinci diaconi și din împărăteștile palaturi erau mulți, cari îl urau și trei văduve vestite și bogate, anume Marsa, Castrița și Evgrafia, care viețuiau în necurăție. Toți pismătareții acela ai sfântului Ioan, sfățuindu-se, căutau vină asupra lui, ca să aducă în norod veste rea despre dânsul. Deci au trimis mai întâi în Antiohia, cercetând, că doară va afla vreun rău, pe care l-ar fi făcut Ioan din copilărie. Dar au murit cei ce făceau iscodiri și n'au aflat nimic. Apoi au

trimis în Alexandria la Teofil, cari ştia să alcătuiască minciuni cu meşteşug, dar şi acela nu putea a grăi ceva asupra vieţii sfântului Ioan, care strălucea ca soarele cu faptele cele bune. Însă Teofil cu deadînsul se îngrijea de aceasta, cum să izgonească pe sfântul Ioan din scaun, — având ajutoare pe împărăteasa şi pe alţi oameni răi, iar mai vârtos şi-a câştigat ajutor pe satana. Apoi pricina izgonirii sfântului Ioan s'a început astfel:

Era în Alexandria un preot cinstit cu numele Isidor Xenodof, adică hrăntor de străini, împodobit cu vleaţa şi cu cuvântul şi era pretutindeni slăvit pentru faptele cele bune şi înţelepciunea lui, acesta era bătrân, optzeci de ani având dela naşterea sa, iar preot fusese hirotonisit de sfântul Atanasie cel mare, patriarhul Alexandriei. Asupra acestui Isidor a prins ură Teofil, din pricina lui Petru protopopol Alexandriei. Căci Teofil vrând să scoată din slujbă, fără vină, pe Petru şi să-l izgonească din biserică, Isidor apăra pe Petru şi vina cea adusă asupra lui o dovedea că este nedreaptă. Deci, Teofil a început a se mânîa asupra lui Isidor şi

mai întâi a depărtat din biserică pe acel Petru, cu nedreptate, după aceea căuta pricină și asupra lui Isidor ca și pe el așlșderea să-l depărteze. Într'acea vreme o oarecare văduvă, cu numele Teodotia, a dat lui Isidor o mie de galbeni, ca să cumpere haine și să îmbrace pe cei goi, pe orfanii și pe văduvele sărace, cari se aflau în Alexandria. Apoi a rugat pe Isidor să nu spue despre aceasta lui Teofil patriarhul ca nu cumva să ia aurul și să-l cheltuiască la zidiri de peatră. Iar Isidor, luând aurul, a făcut după cum l-a rugat pe el Teodotia. După aceea Teofil, înștiințat despre acesta de oarecine, cumcă Isidor a luat o mie de galbeni dela Teodotia și, nespunând lui, i-a cheltuit spre trebuința săracilor, — Teofil s'a mântiat foarte asupra lui Isidor, căci Teofil era mare iubitor de argint și a adus asupra lui o vină grea, zicând că un păcat mai pe sus de fire a necinstit pe bătrânul. Dar vina aceea, scrisă de însuși Teofil, nu era adevărată. Căci, deși cumpăraseră Teofil martori mincinoși, însă minciuna era minciună, iar nevinovatul Isidor s'a aflat curat. Însă Teofil, din răutatea sa cea neîmblânzită, a scos din

preoție pe Isidor, cu necinste și cu bătaie, deși era nevinovat. Iar Isidor, primind necinstea fără vină, cu cinste a lăsat Alexandria și s'a dus la liniște în muntele Nitriei, în care petrecuse și mai înainte, când era tânăr și, șezând în coliba lui, se ruga lui Dumnezeu cu răbdare.

Într'acea vreme erau în mănăstirile Egiptului patru frați, bărbați împodobiți cu fapte bune și temători de Dumnezeu, cari toată viața lor o petrecuse în posturi și osteneți monahicești. Iar numele lor sunt acestea: Dioscor, Amonie, Eusevie și Eufimie, iar cu porecla se numiau *lungii*, pentru că erau mari cu trupul. Aceștia nu numai de Alexandreni, ci chiar de Teofil erau iubiți, pentru faptele cele bune și pentru viața lor cea văzută de toți, fiind foarte cinstiți de Teofil. Iar unul dintre dânșii, cu numele Dioscor, chiar nerând el, a fost ales episcop al bisericii Ermopolitei. Dar acesta nu era Dioscor acela, care a fost eretic, ci altul, căci acesta a trăit cu mulți ani mai înainte de acela. Acesta a fost episcop al Ermopolitei și, viețuind cu sfințenie a dobândit sfârșit fericit, iar ecela a fost patriarhul Alexandriei și a fost blă-

stămat de sfinții părinți, la al patrulea sobor. Deci pe acest fericit Dioscor, Teofil l-a făcut episcop, iar pe cei doi frați ai lui, pe Amonte și pe Eutimie, l-a rugat să rămână împreună cu dânsul în patriarhie și l-a silit pe ei să primească treapta preoției. Iar ei, petrecând lângă Teofil, când l-au văzut că nu vletește după Dumnezeu și că mai mult tubește aurul decât pe Dumnezeu și că face multe strâmbătăți, n'au voit mai mult a petrece împreună cu dânsul, ei lăsându-l pe el, s'au întors iarăși la liniștea lor. Iar Teofil, înțelegând pricina plecării lor, foarte s'a mâniat și dragostea pe care o avea către dânsii, a schimbat-o în mânie și cugeta cum le-ar face rău. Deci mai întâi a scornit pentru dânsii o veste, că *lungii*, dimpreună cu Isidor cel izgonit, și de eresul lui Origen și pe mulți monahi au înșelat cu eresul acela. După aceea a trimis la episcopii cei mai de aproape, poruncindu-le ca îndată să gonească pe monahii cei mai bătrâni din munți și din pustia aceea, iar pricina pentru care sunt izgoniți, a poruncit să nu le-o spue lor. Deci când au făcut episcopii după porunca patriarhului, izgonind pe toți cinstiții și plăcuții lui

Dumnezeu nevoitori, de prin munți și de prin pustie, — s'au adunat cei izgoniți împreună cu preoșii lor și, venind în Alexandria la patriarh, l-au rugat să le spue, pentru ce sunt osândiți și izgoniți de prin locurile lor? El căutând cu ochii mânioși asupra lor și răcnind cu mână, s'a pornit spre dânșii ca un îndrăcit și, aruncând omoșorul pe după grumazii lui Amonie, l-a bătut cu mântile până la sânge, strigând : „Ereticeule, blestemă pe Origen“. Asemenea și pe ceilalți, bătându-i și nelăsând pe nici unul dintr'ânșii a răspunde ceva înaintea lui, i-a izgonit pe toți cu necinste din fața sa și s'au întors în colibe lor fără de răspuns, neștinând seamă de mânia și de îndrăcirea lui Teofil.

Iar Teofil, chemând pe episcopii cei mai de aproape, a dat anatemia pe acei patru călugări nevinovați : pe Amonie, pe Eusevie și pe Eutimie, pe frații lui Dioscor și pe preotul Istidor cel mai sus pomenit, necercetându-i pentru credință, nici chemându-i acolo de față. Și încă nu s'a îmblânzit mânia lui, căci a scris singur contra lor multe prietii mincinoase, pentru eresuri, pentru fermecătorii și pentru alte multe păcate, apoi cum-

părând bârfitori și mărturii mincinoase le-a dat acele scrisori, poruncindu-le, ca atunci când va învăța el în biserică pe popor, în zi de praznic, să se apropie de dânsul și înaintea poporului să-i dea acele prieteni scrise, contra acelor călugări pomeniți mai sus, aducând înainte și mărturii cei mincinoși. Acestea toate făcându-se, Teofil a poruncit să se cetească în sobor bârfiturile cele alcătuite. Apoi luându-le, a mers la eparhul cetății și arătându-le lui, au luat dela dânsul cinci sute de ostași și s'a dus la muntele Nitriei, ca să izgonească din părțile Egiptului pe Isidor, pe frații Dioscor și pe toți călugării cari urmează lor, ca pe niște eretici și vrăjitori. Deci mai întâi a trimis arapii săi și au scos din scaun pe Dioscor, după aceea, îmbătând pe ostași cu vin, au năvălit noaptea asupra muntelui Nitriei și mai întâi decât pe toți căutau pe Isidor și pe frații lui Dioscor, pe Amonie, pe Eusevie și pe Eutimie. Inșă neaflându-i pe dânsii, (pentru că se ascunsese într'o râpă), a poruncit ostașilor să năvălească asupra tuturor monahilor și să le jăfulască averile, adică hanșele și bucatele. Deci pornindu-se ostașii

(best fiind), prin toate locurile cele pustii și prin peșteri, au omorât sfinții pustnici ca la zece mi, cu moarte crudă, adică cu foc și cu sabie, în a zecea zi a lunii iulie, în care sfânta biserică săvârșește pomenirea lor. Iar ceilalți călugări s'au împrăștiat, ascunzându-se pe unde au putut. Astfel oștindu-se Teofil prin pustie, s'a întors în Alexandria.

Iar după acel războiu, s'au adunat monahii cei ce mai rămăsese și, plângând pentru moartea părinților și fraților lor, s'au împrăștiat care pe unde au putut. Dioscor împreună cu frații săi, cu fericitul Isidor și mulți alți monahi, cari erau foarte vestiți în post, în fapte bune și aleși făcători de minuni, (cărora nu le era greu de aceasta că sunt năcăjiți și izgoniți, ei de aceea, că fără vină sunt depărtați dela biserică de către Teofil și numărați cu ereziei), — au mers la Silvan, patriarhul Ierusalimului. Dar Teofil îndată a trimis la dânsul și la toți episcopii Palestinei, spunând: „Nu se cade vouă, fără voia mea a primi pe cei caterisiți de mine și izgoniți“. Atunci acei părinți izgoniți, neștiind unde să plece, s'au dus la Constantinopol, la sfântul Ioan Gură-de-aur, ca la un

lman bun și căzând înaintea lui, îl rugară cu lacrimi, ca să arete mila spre dânșii și să le ajute lor, fiind în nevoie. Deci văzând sfântul Ioan cincizeci de bărbați, cari îmbătrâniseră în fapte bune, i s'a făcut milă de dânșii și a lăcrămat, ca și losif pentru frații săi. Apoi înțelegând dela dânșii pentru care pricină au avut dela Teofil atâta nevoie, i-a mângălat cu cuvinte bune și i-a liniștit, dându-le loc de odihnă lângă biserica sfintei mucenițe Anastasia și-i hrănea pe dânșii, nu numai sfântul Gură-de-aur, ci și sfânta Olimpiada diaconița, care le-a dat multă îndestulare din averea sa, căci ea, toată averea sa, o întrebuinta pentru săraci și străini, ca să aică odihnă, cum și cele trebuincioase trupului, fiind cu adevărat sfântă și a cărei pomenire se cinstește în 25 lulle. Apoi și monahii aceia erau cu adevărat sfinți, dintre cari pe unii biserica îi cinstește prin pomenire. Atunci era între dânșii unul anume Ierax, care vletuise singur mulți ani în pustie și la care venind odată diavolii îi ziseră: „Bătrânule, mai ai să trăiești încă cincizeci de ani, deci nu vei putea răbda în pustia aceasta atâta vreme“. Iar bătrânul, pricepând înșe-

lăctunea lor, a zis către dânșii: „Măhnire mi-ați făcut mie, vestindu-mi scurtarea anilor, pentrucă eu m'am pregătit pentru două sute de ani a răbda într'această pustie“. Auzind diavolii aceasta au fugit rușinați. Pe un părinte ca acesta, pe care n'au putut să l miște diavolii, pe acesta l-a izgonit Teofil Alexandreanul. Mai era între dânșii și un preot Isaac, ucenicul sfântului Macarie, curat fiind din pruncie, pentrucă el fusese dus încă în vârstă de cinci ani în pustietate și acolo a fost crescut, fiind iscusit în dumnezeiască scriptură, având toate cărțile în minte. Și toți monahii aceia, pe cari îi izgonise Teofil, erau sfinți și cuculoși și-l cinstea pe dânșii foarte mult fericitul Ioan; deci nu l-a oprit a merge la biserică, dar cu dumnezeieștile taine le-a poruncit să nu se împărtășească, până când va înțelege desăvârșit cauza izgonirii lor și va face pace între Teofil și între dânșii. l-a oprit ca să nu vestească despre aceasta pe împăratul, nici să se jeluască asupra lui Teofil, făgăduind că prin scrisoarea sa îl va împăca cu dânșii. Deci îndată a scris către Teofil, rugându-l, ca să-l lase pe acei călugări să viețiuiască în pace

prin locașurile lor din Egipt, iar pe cei despărțiți să-i primească iarăși la unire.

Dar, Teofil luând scrisoarea sfântului Ioan și auzind dela niște elevetitori mincinoși, că sfântul Ioan ar fi primit la sfânta împărtășire pe acel Izgoniți, ceea ce nu era adevărat, s'a mâniat foarte asupra sfântului Ioan, pentru că a primit pe cei depărtați și că le ajută lor. Apoi a scris un răspuns foarte aspru către Ioan. Iar sfântul Ioan a scris și a doua oară cu pace, rugându-l să înceteze cu mânia și să primească pe monahi a petrece acolo de unde au fost izgoniți. Dar Teofil i-a răspuns sfântului Ioan și mai aspru decât întâi, mâniaindu-se și mai mult asupra lui, decât asupra acelor monahi. Dar aceștia, văzând că Teofil stă neschimbat în răutatea sa, au scris toate nevoile lor, pe cari le-au suferit dela Teofil fără nici o vină și au dat această scrisoare împăratului, jeluindu-se cu lacrimi asupra aceluia care îi mâhnise, rugându-se să poruncească ca să fie judecați. Făcându-i-se împăratului milă de niște asemenea călugări cinstiți și plini de fapte bune, a trimis o scrisoare către eparhul Alexandriei, ca să trimită pe Teofil cu sila la Constantinopol spre

judecată, pentru ca înaintea sfântului Ioan
 patriarhului și episcopilor, cari vor fi adunați,
 să dea seamă pentru răutatea sa și să pri-
 mească pedeapsă după faptele sale. Apoi a
 scris și către Inocentie, papa al Romei, ru-
 gându-l să trimită și el episcopi la sobor în
 Constantinopol, ca să judece pe Teofil. Iar
 papa îndată a poruncit episcopilor săi să
 fie gata de călătorie și aștepta veste dela
 împăratul Arcadie, ca să-i spună dacă s'au
 adunat episcopii răsăritului, dar împăratul
 n'a mai scris a doua oară și nici episcopi
 apusului n'au venit. Iar Teofil a umplut de
 aur punga eparhului Alexandriei, care a în-
 găduit pe Teofil, până când va strânge din
 toate aromatele din India, cele cu bun miros
 și duleți la mâncare, cu care vrea să umple
 o corabie, pentru ca să le aducă la Con-
 stantinopole. Într'acea vreme Teofil a îndu-
 plecat pe sfântul Epifanie, episcopul Ciprului,
 ca să-i ia partea, căci a scris către dânsul,
 ca și cum s'ar fi arătat râvnitor după buna
 credință, să adune sobor în ostrovul Ci-
 prului și să blesteme cărțile lui Origen (pen-
 trucă încă nu erau blestemate cărțile acelea
 de către sfinții părinți, cu un sobor de a

toată lumea, până la soborul al cincilea). Atunci Teofil a defăimat prin scrisoarea sa și pe sfântul Ioan, zicând că este eretic, căci a primit la sine pe Origeniști și se împărtășește cu dânsii. Iar episcopul, fiind fără de răutate (după cum scrie: cel fără de răutate crede tot cuvântul), a crezut minciuna, necunoscând vicleșugul lui Teofil. Și râvnind foarte după buna credință, a blăstămat cărțile lui Origen în soborul de acolo, scriind sfântului Ioan și sfătuiindu-l, ca și el să facă același lucru. Dar sfântul Ioan, negrăbindu-se la aceasta, se îndeleptea cu dumnezeieștile scripturi și toată mintea sa la aceasta o avea îndreptată, ca să învețe pe norod în biserică și să aducă pe păcătoși spre pocăință. Apoi pregătindu-se Teofil de călătorie la Constantinopol pentru judecată, a rugat pe sfântul Epifanie să meargă și el acolo, căci zicea el, se face sobor asupra Origeniștilor. Iar Epifanie, ascultându-l, s'a sărguit degrabă și întrecând pe Teofil, s'a dus acolo, dar mai înainte de sosirea lui, s'a întâmplat în Constantinopol faptul acesta:

Era un boter cu numele Teognost, bărbat bun și temător de Dumnezeu. Acest boter

a fost clevetit cătră împărat de cătră un alt boier rău credincios și pizmătăreț, că ar fi hultit și ar fi grăit de rău pe împărat și că ar fi numit pe împărăteasă nesăturată de aur și pierzătoarea stăpânirii, răpind averi străine fără dreptate. Deci împăratul s'a mâniat asupra lui și a poruncit să-l ducă în surghiunte la Tessalonic și toată bogăția lui să o ia, numai o singură vie, care era afară din cetate să i-o lase, pentru hrana femeii lui Teognost și a copiilor. Deci mergând Teognost în Tessalonic, a căzut bolnav de supărare și a murit, iar femeia s'a mâhnit rău pentru moartea bărbatului și pentru averea luată și venind la sfântul Ioan, i-a spus nevoia sa cu lacrimi, dar sfântul a mângăiat-o cu cuvinte blânde și a sfătuit o să-și pună nădejdea în Dumnezeu. Apoi i a poruncit, ca în fiecare zi să ia hrană pentru sine și copiii săi dela casa de străini cea bisericească. Iar sfântul căuta vremea prielnică, când să roage pe împărat pentru cea văduvă, ca doară să-l întoarcă înapoi, ei și copiilor săi, averea luată fără vină; însă răutatea împărătesei a făcut împiedecare și

nu numai asupra acelei văduve, ci și asupra fertilității loan, a adus mai multă nevoie.

Pentru că sosind vremea în care se culeg strugurii din vie și toți oamenii ieșind la vile lor, a ieșit și împărăteasa și se plimba prin vile împărătești. Atunci trecând pe lângă via lui Teognost (pentru că nu era departe de vile împărătești), a văzut-o cumcă este frumoasă și intrând într'ânsa, a tăiat un strugure cu mâinile sale și l-a mâncat. Și era acest obicei împărătesc: dacă intra împăratul sau împărăteasa în vreo vie străină, și mânca struguri, stăpânul viei aceleia să nu mai aibă stăpânire peste dânsa, ci să fie numărată între vile împărătești, iar stăpânului viei să i se dea sau prețul pentru via sa sau altă vie în locul aceleia, să i se dea dela împăratul. Deci, după acel așezământ împărătesc, împărăteasa a poruncit să scrie via lui Teognost între vile împărătești. Aceasta a făcut-o, gândind în două chipuri: pe de-o parte să facă năcaz văduvei și copiilor ei, căci se mântiasă pe dânsa (pentru că aflate, cumcă a năzuit la sfântul Ioan și i-a spus lui toată nevoia sa), iar pe de alta, fiindcă căuta pricină asupra sfântului Ioan cum să-l

izgonească din scaun, pentru că știa, că dacă el va afla de aceasta, nu va tăcea nicidecum și se va scula împotriva ei pentru văduva cea nedreptățită și astfel de aci se va face pricină și se va săvârși lucrul cel gândit, ceea ce s'a și făcut. Văduva aceea năpăstuită a venit la fetele și tânguindu-se, i-a spus cum împărăteasa i-a luat via, cea mai de pe urmă nădejde pentru chiverniseala copiilor săi; iar sfântul îndată a trimis scrisoarea sa către împărăteasa, prin arhidiaconul Eutihie, vorbindu-i de milostivire, aducându-i aminte de viața cea bună a părinților săi și de faptele cele bune ale împăraților celor mai dinainte și mai aducându-i aminte de frica lui Dumnezeu și de judecata cea înfricoșată a Lui, a rugat-o să întoarcă via văduvei celei sărace. Ea a scris înapoi sfântului cu asprime, neplecându-se învățăturilor lui, nici ascultând rugămintea, ei punea înainte legile împărătești cele vechi și, ca și cum ar fi fost nedreptățită de sfântul, se lăuda că nu va răbda o mustrare ca aceea. Astfel zicea: „Mă înfrunți cu cuvintele tale, ca și cum ași face nedreptate și fărădelege, neștiind așezămintele împărătești, m'ai nă-

păstult cu vorbele tale și nu voi răbda până la sfârșit să fiu defăimată de tine". Sfântul Ioan cefind scrisoarea aceea, s'a dus în palat la împărăteasa și șezând lângă dânsa, a început a o sfătui iarăși cu cuvinte blânde, vorbindu-i mai multe decât întâi și rugându-o să dea înapoi via văduvei. Ea a zis: „Ți-am scris ce este așezat pentru via de împărății cel de demult, să-și ia dar văduva altă via în locul aceleia, sau să-și ia prețul pentru dânsa". Sfântul a zis: „Nu-i trebuie ei altă via, nici nu cere preț pentru dânsa, ci pe a sa o cere, dă-i dar înapoi via ei". Împărăteasa a zis: „Nu te împotrivi așezămintelor împărătești cele de demult, că nu-ți va fi spre bine o împotrivire ca aceasta". Ioan a răspuns: „Nu pune înainte așezământurile și legile pe cari le au așezat împărății păgânești, pentrucă nimic nu te oprește pe tine a strica o lege nedreaptă și a așeza alta dreaptă, fiind împărăteasă binecredincioasă. Deci dă înapoi via celei nedreptățite, ca să nu te numesc pe tine a doua Isabela și să moștenești împreună cu ea și blestemul". Acestea zicând sfântul, s'a aprins împărăteasa cu mare mânie și a răsunit palatul de

strigarea ei, dovedind răutatea cea făinuită în inima sa, zicând: „Eu însa-mi mă voi răzbuna asupra ta și, de acum, nu numai că nu voi da via văduvei, dar nici alta în locul aceleia și nici prețul nu voi porunci să-l dea. Iar fie îți voi da pedeapsă pentru ocara aceasta“. Deci a poruncit să scoată pe sfântul Ioan cu sila din palat. Cu astfel de ocară sfântul patriarh ieșind dela împărăteasa, a poruncit lui Eutihie, arhidiaconul său, zicându-i: „Spune portarilor bisericii, ca atunci, când va veni împărăteasa la biserică, să închidă ușile, să n'o lase ca să intre, cum și pe toți cei ce vor veni împreună cu dânsa și să-i spule că Ioan a poruncit să se facă așa“.

Sosind praznicul Înălțării sfintei cruci și adunându-se tot norodul în biserică, apoi venind și împăratul cu toți boierii săi, a venit și împărăteasa cu toată curtea, iar când a văzut-o portarul venind, a închis înaintea ei ușile bisericii, nelăsându-o să intre înăuntru, după porunca patriarhului. Și când strigau slugile; „Deschideți împărătesei“, portarii răspundeau: „Patriarhul a poruncit să nu o lăsăm“, iar ea umilindu-se de rușine și de

mânte, striga zicând: „Vedeți toți și înțelegeți, ce fel de necinste îmi face acest om. Toți intrați în biserică și numai pe mine singură mă oprește; au doară nu este drept să-mi răzbun asupra lui și să-l izgonească din scaun?” Astfel strigând ea, unul din cei ce venise cu dânsa, având sabie, a scos-o și și și-a întins mâna, vrând să lovească cu sabia în ușe și îndată i s'a uscat mâna și s'a făcut ca moartă. Văzând împărăteasa și toți cei împreună cu dânsa, s'au temut foarte și s'au întors înapoi. Iar cel cu mâna uscată, a intrat în biserică și a stăut în mijlocul norodului, cu mare glas strigând: „Miluește-mă, stăpâne sfinte, și-mi tămăduiește mâna aceasta uscată, care a îndrăznit a lovi asupra sfintei biserici, am greșit, iartă-mă“. Iar sfântul, cunoscând pricina uscării mâinii, i-a poruncit să se spele în spălătorul altarului și, spălându-se, îndată s'a tămăduit. Apoi tot norodul văzând o minune ca aceea, a dat laudă lui Dumnezeu. Și nu s'au tănuit acestea toate, nici înaintea împăratului. Dar împăratul, știind obiceiul cel rău al împărătesei tăcea ca și cum n'ar fi știut nimic. Iar pe sfântul Ioan îl iubea mult și îl asculta pe el cu plăcere,

însă împărăteasa mereu căuta vicleșug pentru izgonirea sfântului Ioan, care lucru l-a și săvârșit degrabă.

După aceasta a venit la Constantinopole și sfântul Epifanie, episcopul Ciprului, după sfatul lui Teofil, aducând cu sine și cărți scrise împotriva lui Origen. Și ieșind din corabie a intrat în biserica sfântului Ioan Botezătorul, care este departe de cetate ca de șapte stadii și, săvârșind dumnezeiasca liturghie, a hirotonisit un diacon împotriva canoanelor, care nu îngăduiesc nici unui episcop să hirotonisească în eparhie străină, fără porunca păstorului din acea eparhie. După aceasta a intrat în cetate și a găzduit într-o casă neștută. Iar sfântul Ioan, auzind de venirea lui Epifanie și că a slujit în biserica Botezătorului și împotriva canoanelor a făcut diacon în eparhia lui, nu s'a mâniat de aceasta asupra lui, știindu-l că este bărbat sfânt și fără de răutate, ci l-a rugat ca să vie la dânsul și să găzduască în casele patriarhiei, ca și alți episcopi. Iar Epifanie n'a vrut nici să se vadă cu sfântul Ioan, dorind să placă lui Teofil și a răspuns către cei trimiși: „Dacă Ioan nu va gonii din cetate

pe Dioscor și pe călugării lui și de nu va iscăli lăpădarea cărților lui Origen, apoi eu nu am împărtășire cu Ioan". Iar sfântul Ioan a răspuns prin trimișii lui Epifanie, zicând: „Nu se cuvine a face ceva cu îndrăzneală, mai înainte de judecata soborului". Iar pizmașii sfântului Ioan, venind la Epifanie, l-au îndemnat să intre în biserică sfinților apostoli, în zi de praznic și înainte a tot norodul să blesteme cărțile lui Origen și pe monahii cei izgoniți din Egipt, împreună cu Dioscor, să-l lapede ca pe niște origeniști, apoi pe Ioan să-l mustre, ca unul ce primește pe eretici și se unește cu dânșii. Iar a doua zi Epifanie a mers în biserică, râvniind după buna credință. Sfântul Ioan înștiințându-se de ceea ce vrea să facă Epifanie, a trimis la dânșii, zicând: „Epifanie! multe faci împotriva canoanelor; întâi ai slujit sf. liturghie și ai hirotonisit în eparhia mea, fără voia mea, după aceea te-ai furișat a petrece împreună cu noi și acum năvălești asupra bisericii mele, îndrăznind a face desbinări, fără judecata soborului. Deci păzește-te, ca să nu ridici tulburare în norod, căci apoi singur vei avea primejdia". Aceasta

auzind Epifanie s'a înduplecat și ieșind din biserică, aștepta ventrea lui Teofil, iar Domnul, nelăsând să se facă nici un fel de vrajbă și de mânie între plăcuții Săi, a arătat lui Epifanie, prin tănuite descoperiri, cumcă Ioan este curat ca soarele și că din zavistia omească rabdă clevefire. Pentrucă Epifanie auzise dela mulți oameni despre faptele cele bune și mari ale sfântului Ioan, despre credința lui cea fără prihană și despre viața lui cea desăvârșită și astfel se mira, că mulți s'au sculat asupra lui Ioan și multe părți aduc asupra lui, dar aștepta să vadă ce fel de sfârșit va avea lucrul ce s'a început.

Iar împărăteasa Eudoxia, auzind că Epifanie se înstrăinează de Ioan și nu are cu dânsul unire, a priceput că este mânie între dânsii. Și chemând pe Epifanie la sine, a zis către dânsul: „Părinte Epifanie, tu știi, că toată împărăția greco-romană sub mâna noastră este; deci, tată astăzi toată stăpânirea bisericii îți voi da, dacă mă vei asculta pe mine și vei împlini dorirea inimii mele și vei face ceea ce gândesc eu“. Iar Epifanie a zis: „Spune, fiică și după puterea noastră ne vom sârgui a face ceea ce va fi

spre mântuirea sufletului tău". Atunci împărăteasa, crezând că vicieșugul său va pleca pe Epifanie spre al său gând, a început a grăi despre sfântul Ioan, zicând: „Ioan s'a făcut nevrednic de cârma bisericească și de această mare treaptă, căci se ridică asupra împăratului și nouă nu ne dă cinstea ce ni se cuvine. Afară de aceasta, mulți spun că el este eretic mai de mult, pentru aceea aș fi vrut să adunăm sobor și să-l scoatem din acea treaptă, ca să punem pe altul în locul lui, care să ocârmuiască bine biserica, pentru ca să fie și împărăția noastră în pace". Astfel grăind împărăteasa către Epifanie, tremura de mare mânie și iarăși a zis: „Și nu este de trebuință a ostent mulți părinți, adunându-i aici la sobor, ci sfinția ta, părinte, izgonește-l pe dânsul din scaun, iar în locul lui pune pe altul, pe care va arăta ție Dumnezeu și eu voi face ca toți să te asculte pe tine". Iar Epifanie a zis către dânsa: „Fică, ascultă pe părintele tău, fără mânie: de va fi Ioan eretic, precum ziceți voi și dacă nu se va pocăi de acel eres, apoi nevrednic va fi de scaunul patriarhiei, și vom face lui precum poruncești, iar dacă

numai pentru această vină, — că te-ar fi hultit, — vorești a-l izgoni pe el, apoi, Epifanie nu vorește aceasta, pentrucă împăraților li se cuvine să fie buni, blânzi și să lerte hulele ce vin asupra lor, că și voi aveți peste voi împărat în certu și veți lua dela El tertarea greșalelor voastre, dacă veți lerta și voi altora. Fiți milostivi, precum și Tatăl vostru cel din certu este milostiv“. Iar împărăteasa a zis către Epifanie: „Părinte, de vei face împiedecare izgonirei lui Ioan, apoi eu voi deschide captivitățile idolilor și voi face, ca mulți depărtându-se dela Dumnezeu, să se închine idolilor și vor fi cele de pe urmă mai rele decât cele dintâi“. Acestea zicând cu mânie, vărsa și lacrimi din ochii săi. Iar Epifanie, mîrîndu-se de mânia ei nebunească, i-a zis: „Curat sunt de această judecată“. Și astfel zicând, a ieșit din palat. Apoi îndată s'a dus vestea prin întregul oraș, că împărăteasa a pornit pe marele Epifanie contra sfântului Ioan, căci intrînd acela în palat, s'a sfătuit cu împărăteasa pentru depărtarea lui Ioan. Această veste a ajuns chiar pînă la Ioan, iar el, fiind tute din fire și avînd cuvîntul gata în buzele sale, când

învăța în biserică, a pomenit înaintea întregului popor, din dumnezeiasca scriptură, răutatea multor femei. Auzind poporul că e vorba de femei, au priceput mulți, că a făcut pildă despre împărăteasa. Iar pizmașii lui Ioan au scris toate cuvintele lui pe hârtie și le-au dat împărătesei. Aceasta, cefindu-le, i se păru că chiar pentru dânsa a vorbit astfel; deci se duse plângând la împăratul, jelindu-se că Ioan o hulește în biserică înaintea întregului popor și tânguindu-se, zicea către împăratul: „Înțelege, că a mea dosădire este a ta ocară, căci, când mă hulește pe mine Ioan, pe tine te hulește, ocara mea este și necinstea ta“. Apoi rugă pe împăratul, să poruncească a se aduna un sobor asupra lui Ioan, ca să-l gonească din scaun. Împărăteasa a mai scris și către Teofil Alexandreanul, ca să vină lute la Constantinopole, netemându-se de nimic, căci eu (zicea ea) și pe împăratul voiu ruga pentru tine și voiu astupa gura tuturor potrivnicilor tăi, numai vino fără zăbavă și adună episcopi mulți, pentru ca să izgonești pe vrășmașul meu Ioan. Iar Teofil, întărit cu scrisoarea împărătesei, s'a grăbit spre a veni

la Constantinopole, având corăbii încărcate cu aromate din India și cu poame, cu bucați de mătase de mare preț, țesute cu fir, pentru ca să înșele pe mulți cu daruri și să-i plece cătră sfatul său.

Într'acea vreme, fericitul Ioan a scris cătră sfântul Epifanie astfel: „Frate Epifanie, am auzit că ai făcut sfat cu împărăteasa pentru izgonirea mea, dar să știi că și tu nu vei vedea mai mult scaunul tău“. Iar Epifanie i-a răspuns așa: „Răbdătorule de chinuri loane, năpăstuit fiind, biruește, dar nici tu nu vei ajunge la locul acela, la care te vor izgoni pe tine“. Și s'a împlinit prorocia amândurora, pentrucă Epifanie, mai zăbovind puțin în Constantinopole, a cunoscut că fără dreptate vor să osândească pe cel drept și nevrând ca să fie părtaș la aceea judecată tâlhărească, s'a urecat cu al săi în corabile, neșpuind nimănu, pe ascuns s'a întors într'ale sale. Dar călătorind pe mare, s'a mutat cătră Domnul, neajungând la scaunul său, după prorocia sfântului Ioan. Așisderea și sfântul Ioan, într'a doua izgonire a sa, neajungând la locul la care a fost trimis, s'a odihnit în Domnul, după prorocia lui Epifanie. Despre

acest lucru mai pe urmă se va vorbi, iar acum să ne întoarcem la povestirea istoriei celei dintâi.

Teofil, patriarhul Alexandriei, întărit fiind cu scrisoarea împărătesei, a venit la Constantinopole fără zăbavă cu mulți episcopi, pe cari cu viclenie îi înduplecase la un gând cu dânsul, netemându-se de nimic. Însă împăratul n'a voit să vorbească cu Teofil până când vor veni episcopii trimiși de Inocentie, papa Romei, pentrucă nu știa, că Romanii așteaptă a doua scrisoare, prin care să le vestească adunarea episcopilor răsăritului; și pentru aceea, deși erau gata de cale, însă n'au pornit a veni. Iar împărăteasa, în ascuns de împăratul, chemând pe Teofil la sine și toți episcopii cari venise împreună cu dânsul le-a spus cugetul său, pe care-l are asupra lui Ioan și l-a rugat să se sârguiască cât vor putea, ca să izgonească pe sfântul din scaun, apoi găsindu-i împărăteasa și pe dânsii tot astfel cugetând, s'a mângălat foarte. După aceea umplându-le pungile cu aur și întărind sfatul, le-a dat voie a se retrage din palat. După aceasta împărăteasa a chemat la sine pe toți cei ce se plângeau contra lui Teofil, pe călugări, pe preoți și pe epis-

copi, căci venise încă șase episcopi din Egipt, preoți și diaconi, douăzeci la număr, cari se depărtase de Teofil și aduseseră multe pricină asupra lui, voind să se judece împreună cu dânsul. Pe aceștia adunându-i împărăteasa, i-a rugat să înceteze cu planul lor și să nu aducă în judecată pricinile lui Teofil, ci să-i lerte năpăstuirile ce li s'au făcut de cătră dânsul. Deci, unii au ascultat pe împărăteasa și puindu-și nădejdea în Dumnezeu, au tăcut, iar alții se împotriveau foarte. Deci pe cei ce au tăcut, împărăteasa i-a îmbogățit cu daruri, iar pe cei ce se împotriveau, prinzându-i i-a trimis în surghiun la Tessalonic. Apoi monahii cei mai sus pomeniți, pentru a căror strâmbătate era să se facă judecată contra lui Teofil, văzând că s'au schimbat lucrurile și că nu pentru aceea se adună sobor, ca să fie judecat Teofil, ci ca să fie izgonit Ioan, mai cunoscând că nu pot să aducă la judecată pâră contra lui Teofil, a cărui mână o sprijinește împărăteasa, — au încetat de a se mai jeli și nici daruri dela împărăteasa n'au voit a primi, ci s'au îndestulat cu aceea, că Teofil, îi îngăduiește a se întoarce pe la locurile lor, prin pustia Egiptului. Căci meșteșugarezul Teofil, intrând în oraș, mai

întâi a căutat să se împacă cu călugării cei izgoniți, pentru ca numai cu sfântul Ioan să aibă pricină. Deci tăcând călugării, unii îndată s'au întors în pustile lor, dintre care era și Isidor cel de apururea pomenit și cuvulosul Ierax. Iar Dioscor după puțină vreme a răposat în Constantinopole și a fost îngropat cu mare cinste. Așisderea a murit acolo și Amonie, care, când era aproape să moară a prorocit, că tulburătorii bisericii cei ce s'au sculat asupra sfântului Ioan Gură-de-aur, au să se sfârșească cu grea moarte, care lucru s'a și împlinit și despre care se va spune mai pe urmă. Astfel scăpând Teofil de toți pârâșii săi, a rămas fără grije.

Într'acea vreme sfântul Ioan, după obiceiul său, propoveduind cuvântul lui Dumnezeu în biserică, a spus niște cuvinte din sfânta scriptură, anume din cărțile împăraților: „Adunați la mine pe prorocii cei de rușine, pe cei ce mânâncă din masa Isabeli, ca să vorbească către dânșii, precum a zis Ilie: Până când schiopătați cu amândouă glesnele voastre? De este Domnul Dumnezeu mergeți în urma lui, iar de este masa Isabeli, vă veți îngrețoșa“. Acestea auzind plămătareții sfântului Ioan, au spus lui Teofil

și episcopilor cari erau cu dânsul, iar ei au scris acele cuvinte, tâlcuindu-le rău, mai adăugând și altele zicând: că sfântul Ioan a asemănat înaintea tuturor pe împărăteasa cu Isabela, iar pe dânsul i-a numit proroci fără rușine. Deci scriind acelea, le-au dat împăratului și împărătesei. Atunci împărăteasa, tânguindu-se, cerea împăratului pedepstrea sfântului Ioan; iar împăratul i-a părut rău de împărăteasa sa și toată mânia ce avea asupra lui Teofil o a în'ors-o asupra lui Ioan, deci a poruncit lui Teofil să adune sobor contra lui Ioan. Iar Teofil și cu toți ai săi s'a bucurat de mânia împăratului asupra sfântului Ioan și a aflat doi diaconi, pe cari sfântul Ioan îi depărtase dela biserică pentru păcate, căci unul făcuse ucidere, iar altul desfrânare. Pe aceia chemându-i Teofil, le a făgăduit că-i va aduce în treapta lor, numai să-l asculte și să mărturisească asupra lui Ioan minciuni. Iar ei, ticăloși, având pizmă asupra sfântului Ioan și dorind dregătoria lor cea dintâi, îndată au făgăduit că vor face după voia lui Teofil. Deci a scris Teofil multe priecii mincinoase asupra sfântului Ioan și le-a dat diaconilor acelora, ca

să le aducă soborulul ca dela ei. Iar locul soborulul era orânduit să fie dinaintea cetății Halehdonului, unde era curtea împărătească și o biserică mare a sfinților apostoli Petru și Pavel. Acolo s'au adunat episcopii împreună cu Teofil. Iar fericitul Ioan ședea în casa patriarhală împreună cu episcopii cei ce erau cu dânsul, cari erau patruzeci la număr și se mira foarte, cum Teofil, care trebuia să fie judecat și să dea răspuns pentru atâtea învinuiri, acela a venit acum cu episcopii și a întors pe împăratul, încât nu numai că nu dă răspuns de ale sale nedreptăți, ci caută să judece pe alții. Apoi a început a grăi către episcopii săi: „Fraților, rugați pe Dumnezeu pentru mine și dacă lubiți pe Christos, să nu teștiți dela bisericile voastre, pentru că mie mi s'a aproptat vremea de pri-mejdit și multe năcazuri având, mă voi duce dintr'această viață, căci văd că satana nerăbdând învățătura mea, a făcut sfat asupra-mi. Iar voi nu vă mâhniți pentru mine, ci mă pomeniți în rugăctunile voastre“. Ei auzind acestea s'au înspăimântat și au plâns toți. Iar sfântul, zicându-le să tacă, îi mângăia să nu plângă pentru dânsul. Astfel vor-

bind el către soborul său, tată au venit trimișii dela soborul lui Teofil, chemând pe Ioan la judecată, ca să răspundă împotriva pricinilor celor aduse asupra lui. Iar episcopii cei ce erau cu sfântul Ioan, au zis lui Teofil prin trimișii acela: „Nu chema, precum a chemat Cain pe Avel, ci vino tu la noi, în cetatea aceasta legiuită, pentru ca noi mai întâi să auzim îndreptarea ta, căci avem asupra ta scrisori, cari cuprind șaptezeci de călcări de lege, pe cari le-ai făcut tu. Deci vino tu aici, căci noi — cari cu darul lui Dumnezeu ne-am adunat, nu spre risipirea bisericii, ci spre pace, — suntem mai mulți decât soborul vostru“. Iar sfântul Ioan a zis: „Nu pot merge la vrășmașii mei cei dovedii“. Și fiind chemat și a doua oară și a treia oară, n'a mers zicând: „La cine să merg, la pârâșii ori la judecătorii mei? Eu sunt gata a sta și înaintea soborului a toată lumea, însă, să stea și vrășmașii mei cu mine la judecată, dar altul să fie care să ne judece. Pe când acum și pârâșii și judecătorii mei sunt același. Ei nu voiesc să se judece cu mine, ci ca să mă judece pe mine, deci nu voi merge la o judecată ca aceasta.

Să se adune episcopii dela toate scaunele, și atunci voi sta la judecată“. Acestea zicând, a trimis în locul său trei episcopi și doi preoți, ca să grăiască pentru dânsul. Iar soborul lui Teofil, văzând pe trimișii lui Ioan și cele grăite de dânsii nevrând a le auzi, i-au apucat și i-au bătut, iar pe unul dintr'ânsii a pus lanțurile de fier, pe care le pregătise sfântului Ioan. Apoi a început a ceti pricinile cele nedrepte asupra lui Ioan celui nevinovat și curat cu inima, care erau alcătuite din minciuni și punând martori mincinoși, l-au judecat, iar sfântul Ioan într'acea vreme șezând în biserică împreună cu episcopii săi, zicea: „Multe sunt valurile și cumplită e chinuirea. Dar nu ne temem de înecare, pentrucă suntem pe platră. Să spu-meze marea și să se tulbure, dar platra nu se poate zdrobi. Să se ridice valurile, însă corabia lui Iisus nu pot să o înecă. Eu de ce să mă tem? Nu cumva de moarte? De trăiesc, viețuiesc cu Christos, iar de voi muri, am dobândă. Sau de izgonire să mă tem? Dar al Domnului este pământul și plinirea Lui. Pentru care ați să-mi pară rău? Dar nimic n'am adus în lumea aceasta

și este dovedit, că nici nu putem a lua ceva cu noi. Chiar de aceea, ce este în lumea aceasta mai înfricoșat, eu nu mă tem și de ceea ce este fericire în lume, nu bag seamă. Nici de sărăcie nu mă tem, nici bogăția nu o poftesc, nici nu mă cutremur de moarte, ci mă rog, ca voi să sporiiți în cele bune“. Acestea și mai multe alte cuvinte, spunând sfântul cătră cei ce-l ascultau, într'aceeași vreme Teofil cu episcopii săi au judecat pe sfântul Ioan, ca să fie scos din scaun și l-au judecat nevăzând fața lui, nici auzind glasul lui. Astfel au săvârșit într'o zi răutatea, pe care de mult o aveau în inimă. După aceea au trimis la împăratul scrisoarea aceasta: „De vreme ce Ioan, fiind vinovat de multe și singur știindu-se astfel, n'a voit a veni la judecată, de aceea acum este depărtat dela noi, fiindcă și canoanele spun așa. Acum nimic nu trebuie mai mult, decât numai să poruncească stăpânirea ta, ca să-l izgonească pe el din scaun, chiar fără voia lui“.

Iar împăratul Arcadie n'a ascultat nici învinuirile aduse asupra lui Ioan, nici răspunsul lui, ci crezând numai cuvintele nedrepte ale acelui sobor, îndată a poruncit

să izgonească pe sfântul din scaun, deci a trimis la el pe un oarecare boier cu ostași, ca la răsbotu. Iar poporul auzind aceasta, s'a aprins de mânie și s'a strâns mulțime fără număr, nelăsând să izgonească pe sfântul Ioan, așa că unii strigau contra împăratului și a împărătesei, iar alții contra lui Teofil și a celor de un gând cu dânsul, zicând că cu nedreptate este osândit sfântul Ioan, încât poporul trei zile nu s'a depărtat, străjuind și nelăsând ca să-l izgonească. Iar sfântul temându-se, ca nu cumva să născocească altă vină asupra lui, că adevărat nu se supune împăratului, s'a tănuțit de popor și fiind seară, a ieșit pe ascuns și s'a dat în mâinile ostașilor, celor ce voiau ca să-l ia. Aceștia luându-l pe dânsul, l-au dus la malul mării și au plutit spre Prenet, care este în dreptul Nicomidiei. Iar poporul, nerăbdând neleguirea, a făcut mare sgomot și multă răscoală prin cetate, încât unii au fost răniți, iar alții au și murit. Pe Teofil poporul îl căuta să-l ucidă cu pietri, dar el înțelegând de aceasta, a fugit pe ascuns din cetate și a plecat cu corabia la Alexandria, asemenea s'au împrăștiat și cei ce fuseră la un gând

cu dânsul. Iar tulburarea în popor era pretutindeni, încât și prin biserică și prin târguri striga asupra celorce făcuse judecata nedreaptă și depărtase pe luminătorul lumii, apoi ajungând poporul chiar la palatul împărătesc, striga cu mare glas și cu tânguire, ca iarăși să aducă pe sfântul Ioan în scaun. Atunci s'a făcut într'o noapte un înfricoșat cutremur de pământ, încât toți au fost cuprinși de o mare frică, iar mai vârtos pe împărăteasa o cuprinsese o mare groază și cutremur, pentrucă palatul ei se clătina mai vârtos decât alte ziduri, din care a și căzut o parte oarecare. Iar poporul mereu striga cu glas mare: De nu va fi întors Ioan, apoi toată cetatea va cădea. Și s'a spătmântat împăratul și de pedeapsa lui Dumnezeu și de tulburarea poporului, astfel că a trimis de grabă pe un imputernicit al împărătesei, anume Visarion, în urma sfântului Ioan, căci împărăteasa a rugat pe împăratul să poruncească ce să-l aducă înapoi, fiindcă o cuprinsese frică și cutremur de strigătele poporului. Atunci alergau trimișii unul după altul, sârguindu-se a ruga pe sfântul ca să se întoarcă în cetate și s'a umplut marea

Tractei de trimiși. Deci, întorcându-se fericitul și înștiințându-se cetățenii despre aceasta, au ieșit toți întru întâmpinarea lui cu lumânări aprinse, încât se acoperise marea de corăbii ce întâmpinau pe sfântul. Sosind sfântul Ioan în cetate, n'a voit să intre înlăuntru, ci petrecând, aștepta până ce se va face cercetare într'un sobor mai mare, ca să vadă pentru ce a fost izgonit. Iar poporul nu voia aceasta, ca să fie păstorul lor afară, și striga tare asupra împăratului. Deci, silit fiind de popor, a intrat în cetate și a fost dus cu cinste în biserică, cu psalmi și cu cântări. Și făcând rugăciune a șezut pe scaunul său, apoi dând pace poporului, a făcut învățătură și toți s'au bucurat cu bucurie mare pentru întoarcerea lui. Atunci toată ceata zavistnicilor s'a răspândit până în sfârșit și toți potrivnicii au fugit și au tăcut.

Ocărnuind sfântul Ioan biserica lui Christos cu bună liniște și hrănind oile sale cele cuvântătoare cu învățăturile cele izvo-ritoare de miere, toate bisericile s'au veselit de acest păstor și învățător. Iar după câțeva vreme, iarăși s'a ridicat furtuna cea

dintâi asupra fericițului, dintr'o pricină ca aceasta : un idol de argint, în chipul împărătesei Eudoxia, era făcut și pus pe un stâlp înalt aproape de biserica sfintei Sofii, în mijlocul uliței celei mari. Acolo se obișnuise a se face priveliște și mulți adunându-se la acel stâlp, își făceau jocurile lor, iar sfântul Ioan văzând, că spre ocara bisericii s'a făcut acolo aproape o priveliște ca aceea, — a început cu îndrăzneală, după obiceiul său, a vorbi contra acelor care au pus idolul acolo și cari au poruncit a se face jocuri. Iar împărăteasa, având încă în sine mânia cea mai dinainte asupra sfântului și auzind cuvintele lui, iarăși a priceput că contra ei grătește sfântul, deci s'a umplut de mânia și iarăși a poruncit să se adune sobor asupra sfântului Ioan. Sfântul, simțind aceasta, a început mai pe față a grăi despre dânsa înaintea a toată adunarea : „Iarăși Irodada se îndrăcește, iarăși joacă și saltă, iarăși caută capul lui Ioan“. Cu aceste cuvinte a pornit pe împărăteasa spre mai mare mânia și cu mare plângere a rugat pe împăratul, ca să poruncească iarăși să se facă sobor asupra sfântului Ioan. Și îndată s'au

trimis cărți împărătești pe la toți episcopii, ca să se adune la Constantinopol și să judece pe Ioan. Deci s'au adunat toți, ca și mai înainte, afară de Teofil, căci el știa, cumcă întâi abia a scăpat de popor, și se temea acum a mai merge singur acolo, ci a trimis în locul său trei episcopi, cari aduceau canoanele ce le făcuse arienii asupra sfântului Atanastie-cel-mare, ca astfel cu acele canoane să judece pe sfântul Ioan, care fiind izgonit s'a suit singur iarăși pe scaun, fără sobor. Deci fericitul a fost osândit după acele canoane nedrepte, pentrucă nu căutau altă vină și nu făceau cercetare, decât numai să răspundă la aceasta, cum fiind scos, a îndrăznit iarăși a se sui pe scaun, fără sobor? Iar sfântul Gură-de-aur a răspuns, zicând: „La judecată n'am stătut, nici eu pârâșii mei nu m'am înfățișat, nici am văzut pricinile cele scrise asupra mea, nici vreo osândire n'am avut, ci împărații m'au izgonit. și acela m'au întors iarăși, iar canonul acesta cu care mă judecați pe mine, nu este delă cel drept credincioși, ci delă arienii, contra lui Atanastie-cel-mare“. Iar soborul nepri-mind acest răspuns l-au scos din scaun.

Deci sosind praznicul cel mare al sfințelor Paști, îndemnat fiind împăratul de episcopi, a trimis la sfântul Ioan zicând: „leși din Biserică, pentru că ești judecat de două soboare și nu-mi este cu putință a intra în biserică, până ești tu într'ansa“. Iar sfântul Ioan a răspuns împăratului prin trimiși, zicând așa: „Eu am primit biserica dela Christos Mântuitorul meu, deci nu pot să ies dintr'ansa singur, de nu voi fi cu sila izgonit. A ta este cetatea și pe tine toți te ascultă. Dacă vorești a mă depărta de biserica lui Christos, apoi trimite pe al tău să mă scoată cu sila afară dintr'ansa și voi avea răspuns înaintea lui Dumnezeu, că n'am ieșit de a mea voie din biserică, ci cu forța împărătească am fost izgonit“. Acestea auzindu-le împăratul, se îngrijă. Insa fiind îndemnat de cei potrivnici, a trimis pe Marin dregătorul, care păstra averea împărătesei și a scos cu sila din biserică pe sfântul Ioan, învățătorul cel mare. Dar i s'a poruncit, că poate să rămână în casele patriarhiei până la o vreme, deci a petrecut sfântul acolo două luni, neleșind din chilia sa, până când împăratul a poruncit să meargă în surghiunie.

Intr'acea vreme vrăjmașii lui Ioan au îndemnat pe un om să-l ucidă pe dânsul. Deci a început omul acela a se face îndrăcit, ca să nu fie cunoscut acel lucru rău, pe care îl cugetase să-l facă, și, pregătind o sabie, căuta vreme cu prilegi ca să omoare pe sfântul. Dar mai înainte, până a nu se face acel lucru fărădelege, a cunoscut norodul acea taină și prinzând pe omul acela, l-a dus la eparhul cetății, spre cercetare. Iar sfântul Ioan, auzid de aceasta, a trimis pe episcopii cari se aflau lângă dânsul și a izbăvit pe omul acela, mai înainte până a nu fi încercat cu bătăi. După aceasta un rob al unui preot, cu numele Eipidie, fiind însărcinat cu uciderea sfântului, a primit cincizeci de galbeni și a alergat de grabă la curtea patriarhiei, vrând a năvăli înlăuntru. Iar oricine, care se întâmplase acolo, l-a oprit din alergarea lui, să spună pricina pentru ce se sârguește așa de grabă? El nerăspunzând nimic, a lovit cu sabia pe omul acela. Alții, văzând ceea ce se petrece, a strigat către dânsul, iar el și pe acela l-a omorât, așșderea și pe al treilea, așa că s'a făcut mare tulburare în curtea

patriarhiei. Iar robul a fugit înapoi și a întâmpinat un om, care ieșise din baie și care a vrut să-l prindă, iar el și pe acela l-a rănit cu sabia și a murit. Deci, din acea vreme norodul strădula cu osârdie pe sfântul Ioan, ziua și noaptea șezând lângă casa patriarhului, schimbându-se unul după altul, căci vedeau cumcă vrăjmașii lui căutau să-l omoare. Apoi, trecând cele cincizeci de zile, a venit poruncă dela împăratul ca sfântul Ioan să meargă în surghiune. Și acolo era un bărbat cu boterie, care a sfătuit pe sfântul să țasă în taină, pentru ca să nu se facă războtu între norod și între ostași, căci atunci, zicea el, vei fi vinovat de multă vărsare de sânge, pentrucă porunca este, ca să te ia cu sila, și, de se va împotrivi norodul, se va ridica războtu. Iar sfântul Ioan, auzind aceasta, a chemat pe episcopii săi iubii și pe clericii, cum și pe fericita Olimpiada, diaconița, și învățându-i să fie tari în dreapta credință, le-a dat sărutarea cea mai de pe urmă, iar ei au plâns pentru dânsul cu amar, apoi și el plângând s'a despărțit de dânsii cu jale și a ieșit pe porțile cele mici cari erau despre mare, ca să nu fie

știut de norod, căci acolo ostașii îl așteptau pe el și luându-l, îndată l-au pus într'o corăbtoară mică și l-au dus în Bitinia, iar de acolo l-au dus înainte pe cale.

Intr'aceeași zi, după izgonirea sfântului Ioan, s'a aprins prestolul bisericii, nu din oarecare pricină omenească, ci din mânia lui Dumnezeu și deodată focul s'a ridicat la înălțime și s'a răspândit prin toată biserica. Apoi, suflând vânt puternic, a ieșit para focului din biserică și mergând prin văzduh, a trecut în târg, ajungând la palat, unde se făcea sfatul boierilor, aprinzându-se și acel palat, a ars până în temelii. Atunci era o vedere înfricoșată, căci focul ca în chipul unui șarpe însuflețit, umbla împrejur, arzând casele cele mai depărtate. Iar cele care erau mai aproape de biserică au rămas întregi, ca prin aceasta să fie cunoscut, că nu din întâmplare, ci din mânia lui Dumnezeu s'a făcut arderea aceea, pentru izgonirea sfântului Ioan Gură-de-aur. Astfel că în trei ceasuri, adică din ceasul al șaselea până la ceasul al nouălea, mulțime de zidiri prea frumoase, cum și podoabe nespuse și bogății fără număr s'au prefăcut

în cenușe. Dar nici un suflet n'a pierit din tot norodul în focul cel înfricoșat și toți ziceau, că pentru izgonirea sfântului Ioan pedesește Dumnezeu cetatea cu foc, căci au izgonit fără vină pe plăcutul lui Dumnezeu. Iar vrășmașii sfântului Ioan dimpotrivă răspundeau, zicând: „Că cei de un gând cu Ioan au aprins biserica“. Pentru aceea mulți au fost prinși și pedepsiți cu munci de către eparhul cetății, care era elin cu credința, încât unii au și murit. Însă nu s'a aflat nici o pricină cumcă oamenii ar fi dat foc, ci aceasta era numai mânia lui Dumnezeu.

Iar fericitul Ioan, fiind dus în surghiunite, a răbdat multe năcăzuri dela ostași, pentrucă le poruncise împărăteasa să-l amărăscă în tot chipul pe cale, că doară ar muri mai degrabă. Deci îl puneau pe dobitoac fără șea și mergea repede, așa că într'o zi făcea cale cât s'ar fi cuvenit a merge două sau trei zile. Apoi nu-l da odihnă de loc și găzduia la case proaste și necurate, uneori și la case de iudovi, alteori și la case de desfrânare. Iar în biserică nu-l lăsa nicăiri și cu cuvinte de hulă îl dosădeau, îl ocărau și-l batjocoreau, apoi i-au luat banii ce i se de-

dese de cheltuală pe cale. Cu astfel de năcaz a fost dus în surghiunie sfântul Ioan Gură-de-aur. Când li se întâmpla a trece pe lângă vreo cetate în care erau episcopi, prieteni de ai lui Teofil, iar lui Ioan pizmași, acela îl făceau negrăită batjocură, iar alții nu-l lăseau în cetate să intre. Apoi unii îndemnau pe ostași prin daruri, ca să-l facă și mult năcaz pe cale. Iar pe aiurea, auzind sfinții părinți că îl duc în surghiunie, îl țeslau întru întâmpinare și plâneau pentru dânsul, pentru că învățătorul acesta răbda chinuri pe nedreptate, despre care singur pomenește în epistola sa trimisă din Cucuso către Chiprian, zicând: „Multe nevoi mi s'au întâmplat pe cale, dar despre acelea n'am avut nici o grije. Iar când am venit în părțile Capadochiei și ale Travoiciciei, multe cete de sfinți părinți ne întâmpinau pe noi și nu numai de părinți, ci și mulțime de fecioare călugărițe, vărsau izvoare de lacrimi și plâneau cu amar, văzându-ne pe noi că ne duc în surghiunie și ziceau între ele: *Mai bine ar fi fost să se fi stâns soarele, decât să fi tăcut gura lui Ioan.* Și aceste vorbe m'au tulburat mai mult și m'au mâhnit,

de vreme ce l-am văzut pe toți plângând pentru mine, iar despre altele câte mi s'au întâmplat, nici o grijă n'am avut". Acestea singur le-a scris sfântul Ioan despre sine.

Și fiind dus în Arabia în cetatea Cucuso, l-a primit cu dragoste în casa sa Adelfie, episcopul cetății aceleia, căci prin descoperirea lui Dumnezeu a fost sfătuit în vedenie să-l primească pe el. Acolo petrecând sfântul Ioan, prin învățătura sa a adus la Christos pe mulți necredincioși închinători de idoli. După aceasta a venit poruncă dela împărăteasa, ca sfântul Ioan să fie izgonit mai departe, într'un loc pustiu ce se numea Pittunt, care este la malul mării Pontului, ce se hotărește cu barbarii. Deci, luându-l ostașii, l-au dus pe el, făcându-i multe feluri de neajunsuri, ca și întâi, ca doar ar muri mai degrabă, ducându-l uneori prin ploate și alteori prin arșița soarelui, iar prin cetăți și prin sate nu-l lăsa să intre. Astfel călătoria sfântul Ioan spre surghiunția sa. Iar mai înainte cu puține zile de sfârșitul său, stând într'o noapte la rugăctune, după obiceiul său, au venit la dânsul sfinții apostoli Petru și Ioan, pe care și mai înainte îi vă-

zuse, când viețuia în mănăstirea Antiohiei și au zis către dânsul: „Bucură-te, păstorul cel bun al oilor lui Christos celor cuvântătoare, răbdătorule de chinuri! Suntem trimiși la tine de stăpânul nostru cel de obște Isus Christos, ca să-ți ajutăm și să te mângăiem în năcazuri și în ostenele tale, pe cari le-ai suferit pentru curăția vieții tale. Căci ai muștrat pe împărații cari făceau fărădelege, făcându-te următor al lui Ioan Botezătorul, muștrătorul călcării de lege. Pentru aceea imputernicește-te și te întărește. Pentrucă ție s'a pregătit mare răsplată la împărăția cerurilor și-ți binevestim bucurie mare, căci după puține zile te vei duce la Domnul Dumnezeuul tău și te vei odihni împreună cu noi în împărăția cerului, în veacul cel fără de sfârșit. Deci nădăjduiește, că ai biruit pe vrășmași și pe cel ce te urăsc pe tine l-ai rușinat, iar pe protivnicul diavol l-ai biruit. Dar pe Eudoxia o vor mânca viermit și te va căuta pe tine spre ajutor și nu te va afla, apoi va muri cu durere mare, căci va fi fără vindecare, fiindcă dela Dumnezeu este orânduită a lua acea pedeapsă“. După aceea i-au dat lui oarecare mâncare, zicând: „Pri-

mește aceasta și o mânâncă, căci de acum nu-ți mai trebuiește altă mâncare în viață, aceasta îți va fi fie destul, până când îți vei da sufletul în mâinile lui Dumnezeu“. Iar el a mâncat înaintea lor și s'a veselit. Apoi cei ce se arătase, s' u dus dela dânsul.

Acolo împreună cu sfântul Ioan erau doi preoți și un diacon, cari mersese din Constantinopol împreună cu dânsul în surghiune și nu se despărțiau de dânsul, ei împreună pățimiau, fiind legați cu dragostea de dânsul. Acela au văzut când au venit la Ioan sfinții apostoli și au auzit toate cuvintele grăite de dânsii, bucurându-se foarte, că au pățimit împreună cu un om ca acesta, care este foarte plăcut lui Dumnezeu și are parte împreună cu sfinții apostoli. Apoi mai mergând puține zile, au ajuns la Humani, unde era o biserică a sfântului sfințitului mucenic Vasilisc, episcopul Humanilor, care a pățimit pentru Christos în Nicomidia, împreună cu Luchian, preotul Antiohiei, dela Maximian păgânul împărat și au stat acolo lângă acea biserică. Fiind atunci praznicul înălțării crucei, în acea noapte s'a arătat fericitului Ioan sfântul mucenic Vasilisc zicând:

„Nădăjduiește, frate Ioane, că mâine vom fi amândoi împreună“. Același sfânt mucenic s'a arătat și preotului bisericii sale, zicând: „Gătește loc fratelui Ioan, căci vine la noi“. Și făcându-se ziuă, sfântul Ioan a rugat pe ostași, ca să rămână acolo până la al cincilea ceas, iar ei nu l-au ascultat, ei voiau să plece degrabă. Deci pornind corabia, fugea ca o pasere înaripată și în puțină vreme a străbătut treizeci de stadii dela cetate. Iar cu purtarea de grije a lui Dumnezeu, iarăși s'au întors lângă biserica sfântului Vasilisc și se mirau foarte. Iar sfântul Ioan iarăși l-a rugat să aștepte puțin la locul acela, până când se va ruga în biserică. Ostași văzând puterea lui Dumnezeu, care îndată l-a întors din cale și l-a adus cu mână nevăzută iarăși la locul cel dintâi, au împlinit dorința sfântului. Deci, intrând el în biserică, a cerut sfintele vestimente bisericesti și și-a schimbat toate îmbrăcămintele sale până la încălțăminte. Apoi hainele sale le-a dat celor ce erau cu dansul în corabie, iar cu cele bisericesti a săvârșit sfânta liturghie și s'a împărtășit cu preacuratele și de viață făcătoarele taine ale trupului și sângelui lui Christos. După aceea, făcând

rugăciune de mulțămire, a dat sărutarea cea mai de pe urmă celor ce erau împreună cu dânsul, apoi culcându-se a grăit cuvântul său cel obișnuit: „Slavă lui Dumnezeu pentru toate“. Insemnându-se cu semnul crucii, a zis cuvântul cel mai de pe urmă: „Amin“. Și îndată și-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu, în ziua înălțării cinstitei cruci, pentru că a purtat crucea în toată viața sa, răstignindu-se lumii și împreună răstignindu-se cu Christos. Apoi a fost pus în aceeași biserică împreună cu sfântul mucenic Vasilisc și s'a împlinit proecia sfântului Epifanie al Ciprului, care i-a zis: „Că nu vei ajunge la locul acela, la care te vor izgoni“. Căci mergând spre Pittunt, a răposat în Kumanî, neajungând la locul hotărît. Astfel s'a stâns lumina bisericii, astfel a tăcut gura cea de aur, astfel și-a săvârșit nevoița și alergarea bunul nevoitor și pătimitor, care a fost pe scaunul patriarhiei șase ani, iar în surghiunie a petrecut trei ani, fiind dus din loc în loc.

Deci murind acest mare dascăl al lumii, cei doi preoți și cu diaconul, cari îl urmăse până la răsufierea cea mai de pe urmă, plângând mult după părintele lor, s'au dus

la Roma, la papa Inochentie și i-au spus toate cu deamănuntul cele ce a răbdat sfântul Ioan și pentru care pricini. Apoi i-au spus și despre adormirea sfinției sale și mai înainte de răposarea lui au venit la dânsul sfinții apostoli Petru și Ioan cuvântătorul de Dumnezeu și cele ce au grăit către dânsul și după aceea i-au spus cum i s'a arătat sfântul mucenice Vasilisc. Iar papa Inochentie, auzind toate acestea, s'a minunat foarte și s'a mâhnit de o nedreaptă izgonire ca aceea și de moartea unui dascăl ca acela și stâlp al bisericii. Papa a spus toate acelea împăratului Onorie, fratele lui Arcadie, care împărățea Roma și s'au mâhnit amândoi, adică și împăratul Onorie și papa Inochentie. Deci îndată au scris către împăratul Arcadie. Papa a scris din parte-i așa: „Sângele fratelui meu Ioan strigă către Dumnezeu asupra ta, împărate, precum de demult sângele dreptului Abel striga asupra lui Cain, ucigătorul de frate; și cu adevărat va fi pedepsit, pentrucă în vremea de pace ai ridicat goană asupra bisericii lui Dumnezeu. Tu ai gonit pe păstorul ei cel adevărat și împreună cu dânsul ai izgonit și pe

Christos Dumnezeu, iar turma ai încredințat-o năimiștilor și nu păstorilor“. Aceste și altele multe a scris papa Inochentie către Arcadie, oprindu-l pe el și pe Eudoxia, soția sa, dela dumnezeieștile taine și dând anatemi pe toți cei ce au gonit pe sfântul Ioan. Iar pe Teofil nu numai de treaptă, ci și de creștinătate înstrăinându-l, l-a chemat în judecată sobornicească, ca să primească pedeapsă după faptele sale. Apoi Onorie a scris către fratele său Arcadie astfel: „Nu știm, zice el, ce lucrare diavolească te-a înșelat pe tine, frate, ca să te încreziți femeii, s'o ascuți pe dânsa și să faci unele ca acestea, care nici un împărat creștin n'a făcut, căci cuvioșii episcopi cari sunt aici, strigă contra împărăției voastre, fiindcă pe Ioan, marele arhtereu al lui Dumnezeu, fără de judecată și împotriva canoanelor l-ați depărțat din scaun și, chinându-l cu amară surghiunie, l-ați lipsit și de vleață“. La sfârșitul scrisorii l-a mai sfătuit, ca să se pocăiască și să pedepsească pe acela cari au fost pricina tulburării bisericii și a izgonirii lui Ioan. Primind Arcadie scrisoarea dela fratele său și dela papa, a simțit o nespusă

mâhnire și temere. Deci căutând pe acela cari cu zavistie se sculară asupra sfântului Ioan, i-a muncit în multe feluri, pe unii i-a tăiat cu sabia și pe alții i-a scos din dregătorile lor cu ocară. Apoi pe unii din acei episcopi, cari au judecat pe sfântul Ioan și cari se aflau atunci în Constantinopole, a poruncit să-i prindă și să-i închidă în temnița norodului, între cari era și Ishtirion, fectorul fratelui lui Teofil. Iar către Teofil a scris foarte aspru, poruncindu-i să fie gata de judecată în Tessalonie, ca să primească vrednica pedeapsă pentru răutatea lui. Iar pe femeia sa Eudoxia a izgonit-o într'alte case și a închis-o acolo, poruncind să nu meargă nimeni la dânsa, ci numai o roabă, iar pe toate rudele ei, cari au fost ajutoare răutății, le a izgonit și le-a luat averile. Pe unii însă cu rane și cu temnițe i-a muncit. După aceea a scris papei Inochentie, vestindu-l despre toate cele ce a făcut și cu smerenle și cu pocăință își cerea iertăciune. Apoi a scris către fratele său Onorie, ca să se roage de papa să-l deslege de blăstăm și astfel a dobândit cererea. Pentru că papa, cetind rugăciunea

lui cea cu smerente, l-a primit pocăința și a scris către fericitul Proclu, care era atunci episcop al cetății Cizicului, ca să deslege pe împărat de anatema și să-l împărtășască cu sfintele taine, iar pe fericitul Ioan să-l scrie între sfinți.

Acestea făcându-se, Domnul Dumnezeu izbândirilor, însuși a început a face izbândă asupra vrășmașilor plăcutului Său Ioan, căci a pornit cumplite pedepse și au murit toți cu moarte crudă, după prorocia fericitului Amonie, iar episcopii, clericii, stăpânitorii cei mirenești, cum și norodul cel de obște, cari s'au ridicat asupra sfântului Gură-de-aur și cari au grăit hule asupra-i ca să fie depărtat, s'au umplut de răni cumplite și au murit. Iar altora li s'au uscat mâinile și picioarele și au murit în chinuri. Unul dintr'acei judecători nedrepti, căzând de pe cal și frângându-i-se mâna cea dreaptă, cu care scrisese pricină nedrepte asupra sfântului Ioan celui drept, nevinovat și curat cu inima, — a murit acolo îndată. Altul amuțind și uscându-i-se mâinile, nu putea a le aduce la gură, și așa s'a sfârșit. Altuia care grăise hule asupra sfântului Ioan, i s'a umflat limba

și neputând vorbi nimic, a scris pe hârtie și a mărturisit păcatul său. Astfel că se vedea mânia lui Dumnezeu cea mare cu multe feluri de chinuri, pedepsind pe cei ce fuseră pricinuitori surghiunii sfântului Ioan, Răposând degrab înochente, papa al Romei, — Teofil, patriarhul Alexandriei, a scăpat de pedeapsa omenească, însă de pedeapsa lui Dumnezeu n'a scăpat, el a căzut în mâinile judecătorului celui drept și izbânditor, căci și-a pierdut mintea de supărarea și de rușinea ce-l cuprinsese pentru răutatea ce făcuse sfântului Ioan. Apoi, căzând într'o boală grea, a murit. Iar lui Ciril, episcopul dela Haleidon, i s'a umplut de răni picioarele, pe cari doftorii le-au tăiat cu herestrel, ca să nu putrezească, însă n'a încetat putrezirea, apoi a murit. Iar ticăloasa împărăteasă Eudoxia, de multă supărare și rușine, a căzut într'o cumplită boală de sânge și s'a umplut trupul ei de răni, precum mai înainte au spus apostolii către fericitul Ioan, încât nu le era cu putință celor cari treceau pe acolo să rabde mirosul greu, ce ieșea din trupul ei. Mulți doftori iscusii o căutau pe dânsa și întrebunțau tot felul de doftorii,

însă singură mai pe urmă a zis către doctori: „Pentru ce nu puteți să mă vindecați de această boală?” Dar ei nu îndrăzneau să-i spună. Iar ea a zis către dânșii: „Dacă voi nu știți pricina pentru ce nu pot să mă vindec, apoi să vă spun eu vouă. Această boală am luat-o din mânia lui Dumnezeu pentru patriarhul Ioan“. Deci a înapoiat și via lui Teognost și altora a înapoiat toate cele ce luase cu nedreptate, însă n'a dobândit tămăduire, ci a murit într'acea boală crudă. Iar după moartea ei, mormântul în care era pusă s'a cutremurat treizeci și doi de ani spre mustrarea fără legii ei până la aducerea cinstitelor moaște ale sfântului Ioan Gură-de-aur din Cumanii la Constantinopol.

După toate acestea Adelfie, episcopul Arabiei, care primise pe sfântul Ioan cu dragoste în Cucuso, când a auzit de răposarea lui, s'a înfrîștat foarte, că un luminător atât de mare și învățător a toată lumea, a murit în surghiune. Deci cu sârguință se ruga lui Dumnezeu cu lacrimi, ca să-i arate în care ceată a sfinților se află sfântul Ioan, iar odată rugându-se astfel, a văzut în vedere un tânăr luminat și vesel, care luându-l

de mână, l-a dus la un loc luminat și l-a arătat ceata sfinților învățători ai bisericii, apoi el uitându-se împrejur, într'o parte și într'alta, vrând să vadă pe cel dorit, n'a putut să-l zărească. Dar tânărul acela, arătând lui Adelfie pe fiecare dascăl și patriarh al Constantinopolului, iarăși îl scotea d'acolo, însă el, mergând în urma tânărului, era mâhnit că nu văzuse pe sfântul Ioan împreună cu sfinții părinți. Și vrând să lasă afară, l-a ținut pe dânsul de mână oarecine, care sta lângă ușă, și a zis către dânsul: „Pentru ce tești de aici așa de mâhnit? Căci aici chiar de ar intra cineva mâhnit, se întoarce vesel, iar tu faci dimpotrivă, ai intrat vesel și tești mâhnit“. Răspuns-a Adelfie: „Mă mâhnesc pentru aceasta, că n'am văzut pe tubitul meu Ioan împreună cu dascălul bisericii“. Iar el a zis către dânsul: „Pe Ioan zici, pe propovăduitorul pocăinței? Pe acela nu poate să-l vadă omul, fiind în trup, pentru că stă înaintea scaunului lui Dumnezeu, pe care îl încunjură Heruvimii și Serafimii“. Atunci s'a bucurat Adelfie primind vestea aceasta despre Ioan și a preamărit pe Dumnezeu, care l-a arătat această taină.

Astfel sfântul Ioan Gură-de aur, după multe vifore de nevoi și supărări, pe care le-a răbdat pentru dreptate, a sosit la neînvi-foratul liman ceresc, unde împreună cu îngerii, bucurându-se, slăvește pe Tatăl și pe Fiul și pe sfântul Duh, un Dumnezeu în Treime, căruia și dela noi i se cuvine slavă, cinste și închinăciune, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Datorințele bunului român.

I. Ce este Asociațiunea „Astra“ ?

Este cea mai mare și cea mai veche societate românească din Ardeal, pentru răspândirea culturii în sânul poporului român.

II. Ce a făcut și va face Asociațiunea ?

1. A ajutat în timpuri grele, cu *burse*, tinerii români la învățătură de carte și de meserii. — 2. A înființat o *biblioteca centrală* în Sibiu. — 3. A înființat un *Muzeu minunat*, cuprinzând mai ales lucruri făcute de harnicele jărance române, dar și alte celea. — 4. A ținut zeci de mii de *conferențe* populare la sate și la orașe. — 5. A înființat *cursuri pentru analfabeți* (neștiutori de carte). — 6. A înființat *bănci populare și cooperative*. — 7. A tipărit, în zeci și zeci de mii de exemplare, *cărți de învățătură și petrecere pentru popor*. — 8. Tipărește revista „*Transilvania*“. — 9. A înființat *despărțăminte, cercuri culturale, biblioteci populare* la sate. — 10. A ajutat construirea de *Case naționale*. — 11. Ajută tipărirea unei biblioteci pentru cărturarilor cu școală mai mare (de către Secțiunile „*Astrei*“ din Cluj).

III. Ce trebuie să facă orice Român bun ?

1. Să se *inscrie membru* la Asociațiune (membru fondator 1000 Lei, membru pe viață 500 Lei, membrii activi 50 Lei). — 2. Cărturarilor cu știință de carte mai multă să aboneze revista „*Transilvania*“ și să cumpere cărțile tipărite de Secțiunile „*Astrei*“. Aceștia, și apoi lumea dela sate să cumpere broșurile din Biblioteca populară a „*Asociațiunii*“ (fiecare coală de tipar de 16 pag. 1 Leu, 50 coale cu 800 pag. 50 Lei)

**Să iubiți Asociațiunea „Astra” — cetțorii
români ai acestei cărțullii!**

**Dacă iubiți Asociațiunea aceasta, să știți
că lueați pentru propășirea noastră, a tu-
turoa!**

**„Astra” vrea o țăranime sănătoasă, de-
șteaptă, vredenică, cu gospodării înfloritoare,
cu încrederea într'un viitor strălucit.**

Calea „Astrei” duce spre mântuire!

Ultimele numere ale „Bibliotecii popo-
rale” sunt următoarele:

Nr. 240—241. *Zile Mari*. Conferențe pentru
sărbătorile naționale: 24 Ianuarie, 10 Mai,
8 Iunie, Ziua Eroilor și 1 Decembrie de *Gh.*
Beniog și Aurel Radu.

Nr. 242. *Cărturari români*. Biografi de
Ion Agârbiceanu. Material de utilizat și la
conferențe.

Nr. 243. *Calendarul pentru popor al Aso-
ciațiunii*, pe anul 1938, întocmit de *Horia*
Petra-Petrescu.

Nr. 244. *Din durerile Maramureșului*,
plesă în 3 acte și două tablouri, de *George*
E. Racofi, trad. de *Cornelia Dr. Șotel*.

Nr. 245. *Cămin pustii*, plesă teatrală în
3 acte, de *Sabin G. Trușia*.

Nr. 246. *Fire de nalbă*, povestiri, de
Sabin G. Trușia.

Nr. 247. *Poezii patriotice*. Culegere al-
cătuită de *Ion Breazu și Ion Chinezu*.

Datorințele bunului român.

I. Ce este Asociațiunea „Astra” ?

Este cea mai mare și cea mai veche societate românească din Ardeal, pentru răspândirea culturii în sânul poporului român.

II. Ce a făcut și va face Asociațiunea ?

1. A ajutat în timpuri grele, cu *burse*, tinerii români la învățătură de carte și de meserii. — 2. A înființat o *bibliotecă centrală* în Sibiu. — 3. A înființat un *Muzeu* minunat, cuprinzând mai ales lucruri făcute de harnicele țărance române, dar și alte celea. — 4. A ținut zeci de mii de *conferențe* populare la sate și la orașe. — 5. A înființat *cursuri pentru analfabeți* (neștiutorii de carte). — 6. A înființat *bănci populare și cooperative*. — 7. A tipărit, în zeci și zeci de mii de exemplare, *cărți de învățătură și petrecere pentru popor*. — 8. Tipărește revista „*Transilvania*”. — 9. A înființat *despărțăminte, cercuri culturale, biblioteci populare la sate*. — 10. A ajutat construirea de *Case naționale*. — 11. Ajută tipărirea unei biblioteci pentru cărturarii cu școală mai mare (de către Secțiile „Astrei” din Cluj).

III. Ce trebuie să facă orice Român bun ?

1. Să se *inscrie membru* la Asociațiune (membru fondator 1000 Lei, membru pe viață 500 Lei, membrii activi 50 Lei). — 2. Cărturarii cu știință de carte mai multă să aboneze revista „*Transilvania*” și să cumpere cărțile tipărite de Secțiile „Astrei”. Aceștia, și apoi lumea dela sate să cumpere broșurile din Biblioteca populară a „Asociațiunii” (fiecare coală de tipar de 16 pag. 1 Lei, 50 coate cu 800 pag. 50 Lei)

**Să iubiți Asociațiunea „Astra“ — cetitori
români ai acestei cărți!**

**Dacă iubiți Asociațiunea aceasta, să știți
că lucrați pentru propășirea noastră, a fu-
turoara!**

**„Astra“ vrea o fărâșime sănătoasă, de-
șteaptă, vrednică, cu gospodării înfloritoare,
cu încrederea într'un viitor strălucit.**

Calea „Astrei“ duce spre mântuire!

**Ultimele numere ale „Bibliotecii popo-
rale“ sunt următoarele:**

Nr. 240—241. Zile Mari. Conferințe pentru
sărbătorile naționale: 24 Ianuarie, 10 Mai,
8 Iunie, Ziua Eroilor și 1 Decembrie de *Gh.
Beniog și Aurel Radu.*

Nr. 242. Cărturari români. Biografia de
Ion Agârbiceanu. Material de utilizat și la
conferințe.

**Nr. 243. Calendarul pentru popor al Aso-
ciațiunii, pe anul 1938, întocmit de *Horia
Petra-Petrescu.***

Nr. 244. Din durerile Maramureșului,
piesă în 3 acte și două tablouri, de *George
E. Racofi,* trad. de *Cornelia Dr. Șotel.*

Nr. 245. Cămin pustiu, piesă teatrală în
3 acte, de *Sabin G. Trușia.*

Nr. 246. Fire de albă, povestiri, de
Sabin G. Trușia.

Nr. 247. Poezii patriotice. Culegere al-
cătulă de *Ion Breazu și Ion Chinez.*